National Sårbarheds-analyse

af Økonomisk Kriminalitet i Bygge- og Anlægsbranchen

November 2026

Indhold

Sammenfatning 4
Baggrund og formål 4
Centrale begreber 5
Anvendt metode og data 6
Analytisk metode 7
Deskriptiv analyse 8
Trusselsområder, trusselsmetoder og risikosignaler 9
Samlet sårbarhedsbillede 10

1. Indledning 12
1.1 Økonomisk kriminalitet i bygge- og anlægsbranchen 13
1.2 Baggrund for analyseprojektet 13
1.3 Analyseprojektets formål og omfang 13
1.4 Analyseprojektets afgrænsninger 14
1.5 Analyseprojektets parter 14
1.6 Definition af centrale begreber 15

2. Metode 16
2.1 Overordnet metode og analytisk tilgang 17
2.2 Kvantitativ metode 18
2.3 Kvalitativ metode 19
2.4 Systematisk løbende sammenkobling 19
2.5 Metodemæssige begrænsninger 20

3. Datagrundlag 21
3.1 Kvantitativt datagrundlag 22
3.2 Kvalitativt datagrundlag 23
3.3 Databegrænsninger 23

4. Eksisterende international forskning 25
Overordnet om bygge- og anlægsbranchen 26
Eksisterende international forskning om bygge- og anlægsbranchen 26

5. Deskriptiv analyse af bygge- og anlægsbranchen 27
5.1 Formål 28
5.2 Selskabsformer 28
5.3 Adressesammenfald 30
5.4 Udenlandske tjenesteydere 31
5.5 Virksomheders alder og levetid 32
5.6 Konkurser og tvangsopløsninger blandt anpartsselskaber 33
5.7 Personforbindelser og ledelsesskift blandt anpartsselskaber 34

6. Trusselsområder og tilhørende risikosignaler 36
6.1 Overblik over trusselsområder 37
6.2 Skat og moms 38
6.3 Gæld og kreditorforhold 40
6.4 Arbejdsforhold 42
6.5 Personer med betroede funktioner 44
6.6 Dokumentation 46
6.7 Hvidvask 48

7. Sårbarheder 50
7.1 Fra trusselsområder og risikosignaler til sårbarheder 51
7.2 Nationale sårbarheder 52
7.3 Branchespecifikke sårbarheder 54
7.4 Operationelle sårbarheder 56

8. Konklusion 58
8.1 Risikobillede for bygge- og anlægsbranchen 59

Bilag: Uddybende metode- og datanotater 60

Det analytiske arbejde på National Sårbarhedsanalyse af Økonomisk Kriminalitet i Bygge- og Anlægsbranchen er udført af:

Kalle Johannes Rose
- Faglig projektleder, kvalitativ metodeansvarlig og kvalitativ analytiker
Lektor (ph.d.) på CBS og én af Danmarks førende eksperter i risikostyring og forebyggelse af økonomisk kriminalitet. Erfaring fra Finanstilsynet og implementering af hvidvaskdirektivet.

Rasmus Ingemann Tuffveson Jensen
- Kvantitativ metodeansvarlig og kvantitativ analytiker
Post.Doc (ph.d.) på CBS og internationalt anerkendt ekspert i AI og machine learning til bekæmpelse af finansiel kriminalitet. Udvikler anti-hvidvask systemer for globale finansinstitutioner.

Mille Lindberg Hansen
- Projektansvarlig, kvalitativ metodeansvarlig og kvalitativ analytiker
Rådgiver inden for ESG, risikostyring og EU-regulering hos NXT. Omsætter regulatoriske krav til strategi og forretningsudvikling, herunder fokus på kædeansvar og bæredygtig due diligence.

NXT er et strategi- og kommunikationsbureau, der arbejder i spændingsfeltet mellem erhvervsliv, jura, kunst, politik og videnskab. Vi hjælper virksomheder og organisationer med at handle på det næste, der rammer verden. Vi udvikler strategier og analyser, rådgiver om ledelse, regulering, risikostyring og den grønne omstilling, genererer indflydelse og laver storytelling. I mere end 20 år har vi været involveret i store udviklingsprojekter - primært inden for byggeri og byudvikling - og har stor erfaring med komplekse processer, der involverer politisk engagement og borgerinddragelse.

Analyseprojektet er finansieret af DI Byggeri og 3F's Byggegruppe under Brancheforum mod kriminalitet i byggeriet.

Sammenfatning

Baggrund og formål

Hvidvasksekretariatet har, med udgangspunkt i et globalt FN-skøn, estimeret at der i Danmark årligt hvidvaskes omkring 68 mia. kr.[1] Økonomisk kriminalitet har samtidig de seneste år fået øget offentlig og politisk opmærksomhed i Danmark. Konkrete sager og mediedækning har vist, at økonomisk kriminalitet ikke er isoleret til den regulerede finansielle sektor, men også forekommer i andre brancher.

Bygge- og anlægsbranchen er en af de brancher, der er nævnt i Hvidvasksekretariatets Nationale Risikovurdering af Hvidvask fra 2022[2] i relation til flere risici forbundet til hvidvask, og sekretariatets kvartalsrapport for 4. kvartal 2025[3] viser gentagne underretninger om mistænkelige forhold med tilknytning til dele af branchen. Underretningerne er ikke i sig selv dokumentation for kriminalitet, men peger på, at branchen indgår som et relevant risikoområde for økonomisk kriminalitet.

Økonomisk kriminalitet kan have en systemisk karakter, der udnytter forhold på tværs af virksomheder, leverandørkæder, myndigheder og andre aktører, og forebyggelse kan derfor ikke løftes af den enkelte aktør alene. Der er derfor behov for et systematisk vidensgrundlag om trusler, risikosignaler og sårbarheder, som kan danne grundlag for en forebyggende risikobaseret indsats.

På den baggrund har NXT taget initiativ til analyseprojektet. Analyseprojektet er udført af et team bestående af Kalle Johannes Rose, Rasmus Ingemann Tuffveson Jensen og Mille Lindberg Hansen, alle med ekspertise inden for økonomisk kriminalitet og risikostyring.

Formålet med analyseprojektet er at skabe et systematisk og dokumenteret billede af, hvilke trusler der kommer til udtryk i bygge- og anlægsbranchen, hvordan de realiseres, hvilke observerbare risikosignaler der knytter sig til dem, og hvilke sårbarheder der kan gøre truslen lettere at gennemføre eller vanskeligere at opdage. Analysen sammenligner desuden bygge- og anlægsbranchen med fem andre brancher på en række strukturelle karakteristika forbundet med øget risiko for økonomisk kriminalitet, for at undersøge om branchen adskiller sig fra dem.

Denne branchespecifikke sårbarhedsanalyse er den første af sin art i Danmark.

Projektet er finansieret af DI Byggeri og 3F's Byggegruppe under Brancheforum mod kriminalitet i byggeriet.

1 Hvidvasksekretariatet (2022).
2 Hvidvasksekretariatet (2022).
3 Hvidvasksekretariatet (2026).

Centrale begreber

Analysen definerer en række centrale begreber, som ikke nødvendigvis anvendes ensartet i den øvrige litteratur og kilder på området. For at understøtte en klar og fælles forståelse gennem rapporten er en række nøglebegreber defineret nedenfor.

Økonomisk kriminalitet	En strafbar lovovertrædelse, der forsætligt begås med henblik på at opnå økonomisk vinding.[4]
Risiko	Risikoen for økonomisk kriminalitet afhænger af samspillet mellem potentielle trusler og de sårbarheder, som truslerne kan udnytte. Risikoen kan derfor forstås som muligheden for, at en potentiel trussel kan udnytte en sårbarhed og dermed føre til økonomisk kriminalitet.
Trussel	En person, gruppe, virksomhed eller anden aktør, der har potentiale til at forårsage en skadelig handling, der kan føre til økonomisk kriminalitet.[5]
Trusselsområde	De analytiske kategorier, der strukturerer undersøgelsen af, hvor og hvordan økonomisk kriminalitet kan komme til udtryk. Opdelingen gør det muligt at undersøge de forskellige dele af trusselsbilledet systematisk.
Trusselsmetode	En konkret metode på et givet trusselsområde, hvorigennem en trussel kan gennemføre en skadelig handling. En trusselsmetode er en strafbar handling, men behøver ikke være forsætlig og kan derfor også omfatte fejl, uagtsomhed eller andre forhold, som kan indgå i eller påvirke et forløb, der medfører risiko for økonomisk kriminalitet.
Risikosignal	Et observerbart forhold, mønster eller en afvigelse, som kan være forbundet med en øget risiko for økonomisk kriminalitet. Et risikosignal er ikke i sig selv dokumentation for, at økonomisk kriminalitet foregår, og kan også forekomme som led i almindelig eller legitim virksomhed. Risikosignaler kan anvendes til at identificere forhold, der giver anledning til skærpet opmærksomhed/nærmere undersøgelse, og kan samtidig pege på underliggende sårbarheder.
Sårbarhed	En sårbarhed er et forhold, som en trussel kan udnytte, eller som kan understøtte eller lette dens aktiviteter.[6] I denne analyse forstås sårbarheder som forhold på nationalt, branchespecifikt eller operationelt niveau, der kan gøre det muligt eller lettere for en trussel at udnytte en trusselsmetode eller kan gøre økonomisk kriminalitet vanskeligere at opdage/håndtere.

4 Zabyelina (2023).
5 FATF (2013).
6 Ibid.

Anvendt metode og data

Anvendt

Vi har anvendt en mixed-methods-tilgang, hvor kvantitative og kvalitative analyser kvalificerer hinanden iterativt. Det kvantitative datagrundlag består af CVR-data og RUT-registreringer. Blandt i alt 100 screenede sager består det kvalitative analysegrundlag af 30 strategisk udvalgte, retligt afgjorte sager - suppleret med forskningsartikler, rapporter og myndighedsoplysninger.

Kvantitative data

Datapunkt	Antal (N)
Totale antal observationer fra CVR-registret (opgjort ved unikke CVR-numre, inkl. historiske):	2.236.761
Antal aktive virksomheder inden for Bygge- og anlægsbranchen som betragtet per 31. marts 2026:[7]	46.804
Antal aktive RUT-serviceregistreringer inden for Bygge- og anlægsbranchen med registreringsdato inden for det seneste år pr. 25. april 2026:[8]	1.062

Kvalitative data

Datapunkt	Antal (N)
Antal screenede sager	100
Antal udvalgte sager	30
Antal udvalgte sager anvendt per trusselsområde (sager kan gå på tværs af trusselsområder, hvorfor totalen her er større end i total antal sager)	Skat og moms: 10 Gæld og kreditorforhold: 4 Arbejdsforhold: 6 Personer med betroede funktioner: 4 Dokumentation: 5 Hvidvask: 2

Afgrænsninger og begrænsninger

Projektet estimerer ikke omfang, hyppighed eller sandsynlighed. Datagrundlaget følger ikke de enkelte led i leverandørkæder og forholder sig ikke til konkrete kontrolindsatser.

Trusselsområderne er inspireret af straffelovens bestemmelser og de screenede sager. De adskiller sig dermed fra bredere kategorier som arbejdskriminalitet, miljøkriminalitet og velfærdskriminalitet.

De 30 sager er udvalgt med henblik på at belyse de anvendte trusselsmetoder. Udvælgelsen viser, hvilke metoder der forekommer, og hvordan de anvendes. Antallet af sager inden for hvert trusselsområde kan derfor ikke bruges som udtryk for, hvor hyppigt den pågældende metode forekommer. Kun en del af den faktiske kriminalitet bliver opdaget, anmeldt og afgjort. Hvilke sager der er tilgængelige, afhænger blandt andet af myndighedernes kontrolprioriteringer, bevisforholdene og mediedækningen.

Sager, der alene er afgjort i det fagretlige system, og hvor der ikke er dokumenteret lovovertrædelser, er udeladt for at undgå at sidestille overenskomstbrud med kriminalitet.

Det betyder samtidig, at gråzonen mellem overenskomstbrud og økonomisk kriminalitet ikke belyses systematisk.

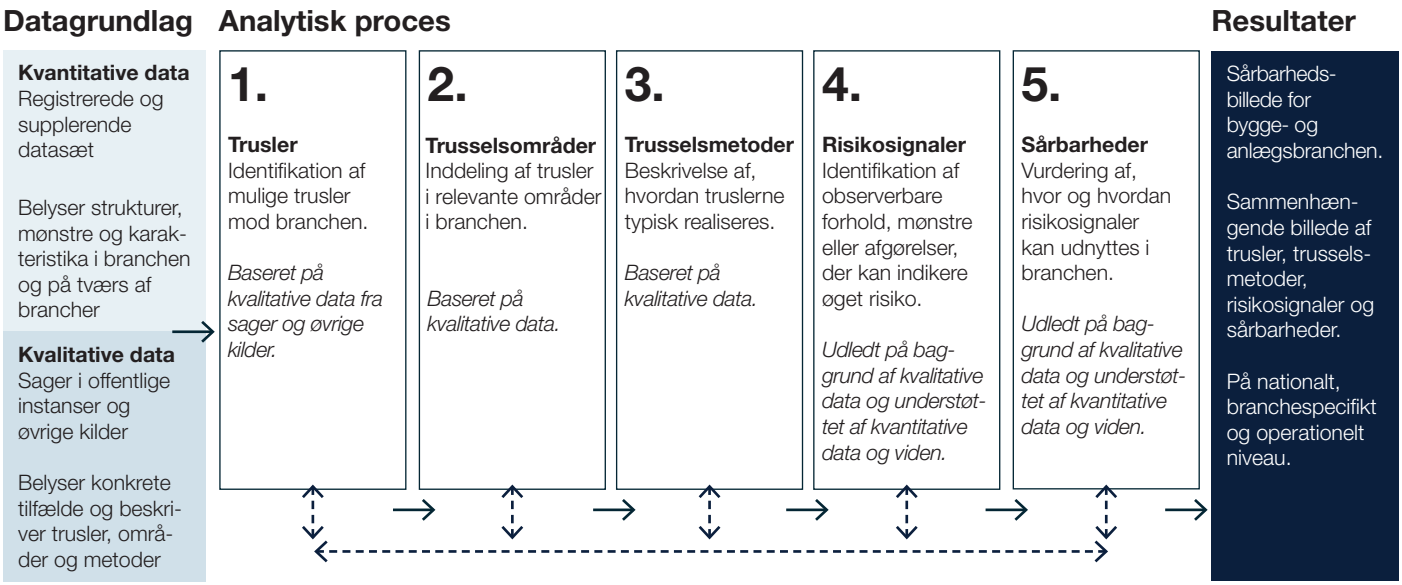
Menneskeudnyttelse og tvangsarbejde indgår heller ikke som en selvstændig trusselsmetode, da materialet ikke indeholder afgjorte sager fra branchen på disse områder. Det betyder imidlertid ikke, at sådanne forhold ikke kan forekomme.

Registerdata ved CVR- og RUT-registret belyser alene registrerede forhold og derfor ikke nødvendigvis den faktiske virksomhedsaktivitet der foregår bag data registreret i henholdsvis CVR og RUT. Brancheafgrænsningen følger hovedbranchekoden i CVR. Virksomhederne indgår uanset aktivitetsniveau, og oplysningerne er i vidt omfang selvregistrerede. RUT-data er desuden et øjebliksbillede af registrerede tjenesteydelser, ikke et udtryk for unikke virksomheder, og kan derfor hverken vise udviklingen over tid eller sammenlignes direkte på tværs af brancher med forskellige registreringskrav.

7 Se kapitel 5.2 samt bilag 1 "Kvantitativt Metodenotat".
8 Se kapitel 5.4 samt bilag 1 "Kvantitativt Metodenotat".

Analytisk metode

Den udviklede analytiske metode kobler trin for trin datagrundlaget til trusselsområder, trusler og trusselsmetoder. Herfra udledes risikosignaler og sårbarheder.

	1. Trusler	2. Trusselsområder	3. Trusselsmetoder	4. Risikosignaler	5. Sårbarheder
KVANTITATIVT BIDRAG	Understøtter forståelsen af branchens strukturer og karakteristika	Understøtter identifikation af mønstre og forskelle på tværs af brancher	–	Understøtter og kvalificerer mønstre, afgørelser og risikofaktorer	Understøtter vurdering af omfang, udbredelse og samspil af forhold i branchen
KVALITATIVT BIDRAG	Identifikation og beskrivelse af konkrete trusler	Inddeling og afgrænsning af trusselsområder	Beskrivelse af typiske trusselsmetoder	Udledning af risikosignaler på baggrund af metoder, sager og viden om branchen	Udledning af sårbarheder på baggrund af metoder, risikosignaler og viden om branchens forhold

Indsigter fra både kvalitative og kvantitative analyser bruges løbende til at kvalificere hinanden. Det kan give anledning til nye analyser, justeringer og yderligere undersøgelser.

→ Analytisk fremdrift

<--> Løbende feedback og kvalificering

Deskriptiv analyse

Delsegmenter og karakteristika

Vi har udført en deskriptiv analyse til at undersøge strukturelle karakteristika, som international forskning forbinder med øget risiko for økonomisk kriminalitet og sammenlignet med 5 andre brancher. Resultaterne bruges til at afgøre, hvilke forhold der er særlige for bygge- og anlægsbranchen, og til at kvalificere den efterfølgende vurdering af trusler, risikosignaler og sårbarheder.

Bygge- og anlægsaktiviteter	Transport og godshåndtering	Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	Overnatningsaktiviteter og restaurations-aktiviteter	Liberale, videnskabe-lige og tekniske aktiviteter	Fremstillingsaktiviteter

Sammenligning med andre brancher

Branchen omfatter 46.804 registrerede aktive virksomheder og domineres antalsmæssigt af anpartsselskaber og enkeltmandsvirksomheder.

På selskabsformer, adressesammenfald, alder og personforbindelser ligner branchen overordnet de fem sammenligningsbrancher. Sammenligningen giver derfor ikke grundlag for at forklare et risikobillede med ét unikt branchestrukturelt træk.

Konkursniveau

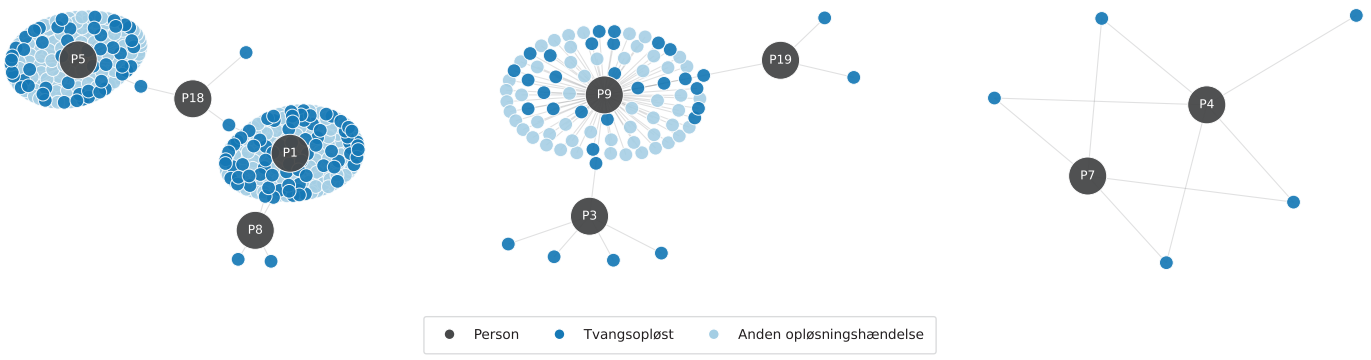
Blandt anpartsselskaber ligger konkursniveauet i bygge- og anlægsbranchen på et relativt højt niveau sammen med transport og godshåndtering og overnatnings- og restaurationsaktiviteter. Det kan være et relevant risikosignal i forhold til gældsopbygning og/eller hyppige ledelsesskift.

Registrerede udenlandske tjenesteydere

Bygge- og anlægsbranchen har mere end 1.000 registrerede RUT-tjenesteydelser det seneste år, og flere end de udvalgte sammenligningsbrancher. Forskelle i registreringspligt betyder, at tallene ikke kan sammenlignes direkte, men de dokumenterer et betydeligt antal af registeret grænseoverskridende aktivitet med betydning for den videre analyse af risikosignaler og sårbarheder i branchen.

Netværksanalyse

Det er undersøgt, om de samme personer går igen som direktører i flere anpartsselskaber i bygge- og anlægsbranchen, der er blevet tvangsopløst. Analysen fokuserer specielt på de 20 direktører med den højeste andel af tvangsopløste selskaber relativt til deres samlede antal af ophørte selskaber (udvalget ved hjælp af en Wilson lower-bound-score). Blandt disse 20 direktører ses i gennemsnit omkring 31 direktør-selskabsforbindelser - markant flere end de omkring 1 forbindelse pr. direktør, der ses i den generelle population. Figuren viser, hvordan enkelte personer og persongrupper er forbundet med mange ophørte, herunder tvangsopløste, selskaber. Forbindelserne kan have helt legitime forklaringer, men fundet peger på, at person- og selskabsrelationer er relevante at undersøge sammen med andre risikosignaler.

Trusselsområder, trusselsmetoder og risikosignaler

Vi har inddelt trusselsbilledet for økonomisk kriminalitet i **6 analytiske trusselsområder** inspireret af straffelovgivningens bestemmelser. Områderne overlapper og skal ikke forstås som adskilte kriminalitetsformer. På baggrund af de analyserede 100 sager er 30 sager udtaget, hvorfra vi har identificeret **23 konkrete trusselsmetoder**. Metoderne er beskrevet med eksempler for at gøre dem lettere at genkende og mere anvendelige til forebyggelse. De spænder fra sort arbejde, kædesvig og selskabstømning til bestikkelse, manipuleret dokumentation og hvidvask via gennemstrømningsvirksomheder. Datagrundlaget dokumenterer, at metoderne forekommer, men ikke hvor udbredte eller alvorlige de er; andre metoder kan forekomme uden at være belyst af en retligt afgjort sag.

For hver trusselsmetode har vi undersøgt, hvilke forhold der gjorde metoden mulig, synlig eller opdaget i sagerne. Herfra har vi - med bidrag fra den deskriptive analyse - udledt **49 observerbare risikosignaler**, som kan give anledning til skærpet opmærksomhed og nærmere undersøgelse for virksomheder, organisationer og myndigheder. Et risikosignal kan også forekomme i legitim drift og virksomhed og er ikke i sig selv bevis på økonomisk kriminalitet, men det kan være forbundet med øget risiko.

Analytisk inddelte trusselsområder	Identificerede trusselsmetoder	Tilhørende risikosignaler
Skat og moms	- Ufuldstændig bogføring og angivelse - Sort arbejde - Over- og underfakturering - Falske fakturaer - Kædesvig	9 risikosignaler
Gæld og kreditorforhold	- Gæld til ansatte - Gæld til det offentlige og andre kreditorer - Tømning af selskab - Videreførelse af aktiver i nyt selskab - Konkursrytteri	11 risikosignaler
Arbejdsforhold	- Brug af illegal arbejdskraft - Arbejdsmiljø- og sikkerhedsbrud - RUT-registrering - Falske selvstændige	5 risikosignaler
Personer med betroede funktioner	- Returkommission - Bestikkelse for adgang til opgave - Privat berigelse gennem værdier og goder	10 risikosignaler
Dokumentation	- Falske identitetsdokumenter - Manipulerede analyserapporter - Falske fakturaer - Falske løn- og tidsregistreringer	7 risikosignaler
Hvidvask	- Selvhvidvask - Gennemstrømningsvirksomheder	7 risikosignaler

Samlet sårbarhedsbillede

På baggrund af de identificerede trusselsmetoder, risikosignaler og den deskriptive analyse har vi analytisk udledt **29 sårbarheder**, som vi har struktureret i grupperinger på **nationalt**, **branchespecifikt** og **operationelt niveau**. Den samme sårbarhed kan være relevant for flere trusselsområder og er placeret på det niveau, hvor den vurderes at have sin primære forklaringskraft. Niveauerne overlapper og kan forstærke hinanden.

Et gennemgående træk er, at mange af sårbarhederne opstår, når der er forskel mellem registrerede eller dokumenterede forhold og de faktiske forhold. Risikoen for økonomisk kriminalitet i bygge- og anlægsbranchen kan ikke knyttes til ét niveau eller én sårbarhed alene, men opstår i samspillet mellem dem, når sårbarhederne udnyttes af en trussel og svækker sporbarhed, gennemsigtighed eller uafhængig kontrol.

Nationale sårbarheder

Fleksibel virksomheds-registrering og selvregistrering

Selvregistrering af virksomheds-oplysninger

Let etablering af nye selskaber

Begrænset validering mod faktiske forhold

Begrænset myndighedskontrol

Tidsforskydning mellem indberetning og kontrol

Manglende sammenholdelse med faktisk aktivitet

Systemer baseres på virksomhedernes egne indberetninger

Registrering og verifikation af udenlandsk arbejdskraft

Vanskelig verifikation af arbejdstagers identitet og arbejdsgrundlag

Mangelfuld eller forsinket registrering af udenlandske virksomheder

Økonomiske og selskabsretlige strukturer

Begrænset beskyttelse af selskabets aktiver før konkurs

Begrænset kontinuitet i forpligtelser ved selskabsskifte

Begrænset sporbarhed ved kontantbetalinger

Let adgang til at etablere nye selskaber efter tidligere konkurser

Branchespecifikke sårbarheder

Projektbaserede forløb

Store naturlige gældsposter i byggeprojekter

Løbende ændring af projektdokumentation i projektforløb

Bagudrettet betaling af løn, feriepenge og pension

Komplekse virksomheds- og leverandørstrukturer

Manglende sporbarhed i leverandørkæden

Komplekse og skiftende leverandørrelationer

Betalingsstrømme

Uklare betalingsstrømme

Udsving i betalingsvolumen

Skalerbar arbejdskraft

Mobil og grænseoverskridende arbejdskraft

Fleksibel organisering af arbejdskraft

Skiftende og midlertidige arbejdsrelationer

Operationelle sårbarheder

Dokumentation og sporbarhed

Tillid til, at den fremlagte dokumentation kan lægges til grund uden uafhængig verifikation

Svag kobling mellem dokumentation, registrering og faktiske forhold

Reelle virksomhedsforhold

Afstand mellem formel og reel ledelse og kontrol

Begrænset gennemsigtighed om virksomhedens aktiver og økonomiske relationer

Funktionsadskillelse og intern kontrol

Koncentreret beslutningsmagt

Samme person varetager flere centrale funktioner

Betroede personer har adgang til virksomhedens aktiver og processer uden tilstrækkelig kontrol

På baggrund af det analyserede materiale har vi identificeret og udledt en risikostruktur, der forbinder karakteristika og delsegmenter med 6 trusselsområder, 23 trusselsmetoder, 49 risikosignaler og 29 sårbarheder.

Karakteristika og delsegmenter	**6** **Trusselsområder** Analytisk inddeling af trusselsbilledet i områder	**23** **Trusselsmetoder** Fremgangsmåder identificeret i sagsdata	**49** **Risikosignaler** Observerbare forhold, mønstre og afvigelser	**29** **Sårbarheder** Sårbarheder inddelt på nationalt, branchespecifikt og operationelt niveau

Resultaterne viser, at bygge- og anlægsbranchen er eksponeret for økonomisk kriminalitet gennem et bredt og sammensat risikobillede. Risikoen kan ikke knyttes til ét trusselsområde eller ét enkelt strukturelt forhold ved branchen i forhold til andre brancher, men opstår i samspillet mellem trusselsmetoder, risikosignaler samt nationale, branchespecifikke og operationelle sårbarheder. Analysen viser desuden, hvordan kendte risikoforhold fra eksisterende international forskning kommer til udtryk i en dansk branchespecifik kontekst, og peger på mindre belyste forhold ved dokumentation og verifikation, selvregistrering og kontrollen med registrerede oplysninger.

Analyseprojektet giver et fælles analytisk sprog og et første systematisk grundlag for videre risikostyring og forebyggelse af økonomisk kriminalitet.

Risikostrukturen kan bruges af myndigheder, virksomheder og organisationer til at målrette det forebyggende arbejde mod økonomisk kriminalitet, og strukturen kan videreudvikles/udbygges i takt med fremkomsten af nye data og identifikation af nye risikoforhold.

01.

Indledning

1.1 Økonomisk kriminalitet i bygge- og anlægsbranchen 13
1.2 Baggrund for analyseprojektet..... 13
1.3 Analyseprojektets formål og omfang 13
1.4 Analyseprojektets afgrænsninger..... 14
1.5 Analyseprojektets parter..... 14
1.6 Definition af centrale begreber 15

1.1 Økonomisk kriminalitet i bygge- og anlægsbranchen

Økonomisk kriminalitet har de seneste år fået øget offentlig og politisk opmærksomhed i Danmark. Konkrete sager og mediedækning har vist, at økonomisk kriminalitet ikke er isoleret til den regulerede finansielle sektor, men også forekommer i andre brancher.

Dokumentarerne *Den Sorte Svane* og *På Statens Regning* har blandt andet bidraget til et øget fokus på økonomisk kriminalitet og problematiske forretningspraksisser med tilknytning til bygge- og anlægsbranchen. Dette fokus blev allerede rejst i Hvidvasksekretariatets nationale risikovurdering fra 2022, der nævner branchen i relation til flere risici forbundet til hvidvask. I Hvidvasksekretariatets kvartalsrapport fra 4. kvartal 2025 nævnes gentagne underretninger om mistænkelige forhold med tilknytning til dele af branchen. Underretninger og kontroloplysninger er ikke i sig selv dokumentation for kriminalitet, men de peger på, at bygge- og anlægsbranchen indgår som et relevant risikoområde for økonomisk kriminalitet og hvidvask.

Økonomisk kriminalitet er et komplekst risikoområde og vanskeligt at måle, da det både omfatter forskellige strafbare handlinger, der begås med henblik på økonomisk vinding, men også handlinger der kan være skjult i ellers legitime virksomhedsaktiviteter, transaktioner og forretningsrelationer. Hvidvasksekretariatet har med udgangspunkt i et globalt FN-skøn estimeret, at der i Danmark årligt hvidvaskes for omkring 68 mia. kr.[9]. Der eksisterer ikke et tilsvarende estimat for al økonomisk kriminalitet, hverken generelt eller specifikt i forhold til bygge- og anlægsbranchen.

1.2 Baggrund for analyseprojektet

Økonomisk kriminalitet kan have en systemisk karakter, fordi truslen kan udnytte forhold på tværs af virksomheder, værdikæder, myndigheder og øvrige aktører. Forebyggelse og håndtering af risikoen for økonomisk kriminalitet i bygge- og anlægsbranchen kan derfor ikke nødvendigvis løftes af den enkelte virksomhed, myndighed, fagforening eller brancheorganisation alene. Det kræver et fælles og mere systematisk vidensgrundlag om trusler, risikosignaler og sårbarheder, som kan understøtte en mere målrettet risikostyring og forebyggelse.

På den baggrund har NXT taget initiativ til analyseprojektet ***National Sårbarhedsanalyse af Økonomisk Kriminalitet i Bygge- og Anlægsbranchen*** og sammensat et analyseteam med førende eksperter inden for økonomisk kriminalitet og risikostyring.

Systematisk risikovurdering og forebyggelse af økonomisk kriminalitet har traditionelt været koncentreret om regulerede sektorer som den finansielle sektor. Denne analyse er den første branchespecifikke sårbarhedsanalyse af sin art i Danmark.

Projektet er finansieret af DI Byggeri og 3F's Byggegruppe under *Brancheforum mod kriminalitet i byggeriet.*

1.3 Analyseprojektets formål og omfang

Projektets formål er at belyse risikoen for økonomisk kriminalitet i bygge- og anlægsbranchen, gennem analyse af brancherelaterede trusler og sårbarheder. Analysen belyser desuden konkrete trusselsmetoder og heraf relaterede risikosignaler. Risikosignalerne kan anvendes præventivt og give virksomheder, organisationer og myndigheder anledning til skærpet opmærksomhed eller nærmere undersøgelse.

Analyseprojektets omfang dækker økonomisk kriminalitet, der har tilknytning til aktiviteter og relationer i eller omkring bygge- og anlægsbranchen, og situationer, hvor legitime virksomheder, medarbejdere eller projekter udnyttes eller risikoeksponeres som led i et bredere kriminelt forløb gennem andre aktørers handlinger. Analysen in-

9 Hvidvasksekretariatet (2022).

deholder ligeledes en sammenligning med andre udvalgte brancher for at få en bedre forståelse for, om visse risici er unikke for bygge- og anlægsbranchen eller måske mere knytter sig til nationale strukturer og reguleringsrammer. Økonomisk kriminalitet betragtes i analyseprojektet som en overordnet trussel, snarere end som afgrænsede hændelser, der kan lokaliseres til enkelte virksomheder.

1.4 Analyseprojektets afgrænsninger

Resultaterne i denne hovedrapport giver hverken et udtømmende billede, et estimat eller en sandsynlighed for økonomisk kriminalitet i bygge- og anlægsbranchen, og analyseprojektet har heller ikke til formål at identificere eller klassificere bestemte virksomheder eller personer som kriminelle. De undersøgte trusselsmetoder tager udgangspunkt i strafbare forhold og beskriver, hvordan en trussel for økonomisk kriminalitet konkret kan komme til udtryk. Risikosignalerne er tilsvarende ikke dokumentation for, at der er begået kriminalitet, men udtryk for forhold, der kan være forbundet med en øget risiko herfor.

Analyseprojektet ser bort fra bredere almene definitioner som arbejdskriminalitet, miljøkriminalitet og velfærdskriminalitet. Disse definitioner er opbygget omkring bestemte typer af lovovertrædelser eller samfundsområder på tværs af brancher og er derfor ikke velegnede til at afdække de mønstre og sammenhænge, der er specifikke for bygge- og anlægsbranchen. I stedet opdeles trusselsbilledet i trusselsområder, inspireret af straffelovens relevante bestemmelser i relation til økonomisk kriminalitet. De metodiske begrænsninger er uddybet i kapitel 2.5, og de datamæssige begrænsninger i kapitel 3.3.

1.5 Analyseprojektets parter

Analyseteam

Kalle Johannes Rose
- Faglig projektleder, kvalitativ metodeansvarlig og kvalitativ analytiker
Lektor (ph.d.) på CBS og én af Danmarks førende eksperter i risikostyring og forebyggelse af økonomisk kriminalitet. Erfaring fra Finanstilsynet og implementering af hvidvaskdirektivet.

Rasmus Ingemann Tuffveson Jensen
- Kvantitativ metodeansvarlig og kvantitativ analytiker
Post.Doc (ph.d.) på CBS og internationalt anerkendt ekspert i AI og machine learning til bekæmpelse af finansiel kriminalitet. Udvikler anti-hvidvask systemer for globale finansinstitutioner.

Mille Lindberg Hansen
- Projektansvarlig, kvalitativ metodeansvarlig og kvalitativ analytiker
Rådgiver inden for ESG, risikostyring og EU-regulering hos NXT. Omsætter regulatoriske krav til strategi og forretningsudvikling, herunder fokus på kædeansvar og bæredygtig due diligence.

Advisory Board

Analyseprojektet har haft et Advisory Board bestående af repræsentanter fra DI Byggeri, 3F's Byggegruppe og Danske Byggefag samt sekretariatslederen for *Brancheforum mod kriminalitet i byggeriet*, som har bidraget med viden til at kvalificere rapportens relevans for branchen.

1.6 Definition af centrale begreber

Følgende centrale begreber danner rammen for analyseprojektet. Da begreberne defineres forskelligt på tværs af kilder, præciseres det nedenfor, hvordan de anvendes i denne rapport.

Økonomisk kriminalitet	En strafbar lovovertrædelse, der forsætligt begås med henblik på at opnå økonomisk vinding.[10]
Risiko	Risikoen for økonomisk kriminalitet afhænger af samspillet mellem potentielle trusler og de sårbarheder, som truslerne kan udnytte. Risikoen kan derfor forstås som muligheden for, at en potentiel trussel kan udnytte en sårbarhed og dermed føre til økonomisk kriminalitet.
Trussel	En person, gruppe, virksomhed eller anden aktør, der har potentiale til at forårsage en skadelig handling, der kan føre til økonomisk kriminalitet.[11]
Trusselsområde	De analytiske kategorier, der strukturerer undersøgelsen af, hvor og hvordan økonomisk kriminalitet kan komme til udtryk. Opdelingen gør det muligt at undersøge de forskellige dele af trusselsbilledet systematisk.
Trusselsmetode	En konkret metode på et givet trusselsområde, hvorigennem en trussel kan gennemføre en skadelig handling. En trusselsmetode er en strafbar handling, men behøver ikke være forsætlig og kan derfor også omfatte fejl, uagtsomhed eller andre forhold, som kan indgå i eller påvirke et forløb, der medfører risiko for økonomisk kriminalitet.
Risikosignal	Et observerbart forhold, mønster eller en afvigelse, som kan være forbundet med en øget risiko for økonomisk kriminalitet. Et risikosignal er ikke i sig selv dokumentation for, at økonomisk kriminalitet foregår, og kan også forekomme som led i almindelig eller legitim virksomhed. Risikosignaler kan anvendes til at identificere forhold, der giver anledning til skærpet opmærksomhed/nærmere undersøgelse, og kan samtidig pege på underliggende sårbarheder.
Sårbarhed	En sårbarhed er et forhold, som en trussel kan udnytte, eller som kan understøtte eller lette dens aktiviteter.[12] I denne analyse forstås sårbarheder som forhold på nationalt, branchespecifikt eller operationelt niveau, der kan gøre det muligt eller lettere for en trussel at udnytte en trusselsmetode eller kan gøre økonomisk kriminalitet vanskeligere at opdage/håndtere.

10 Zabyelina (2023).
11 FATF (2013).
12 Ibid.

02.

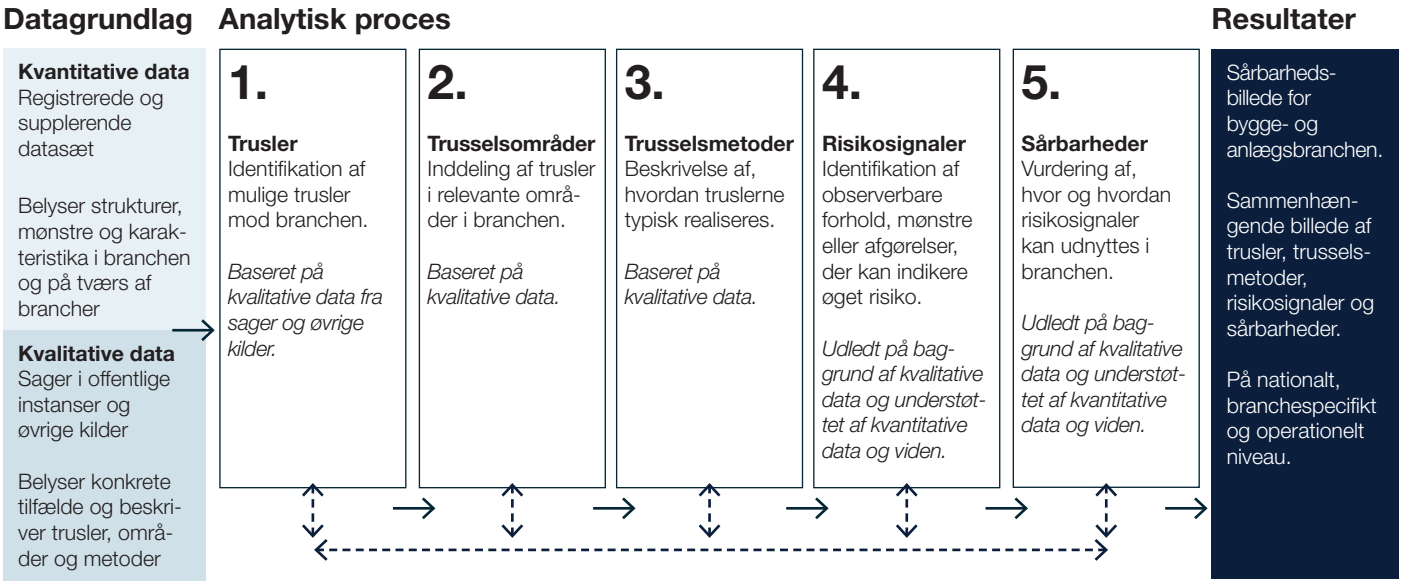
Metode

2.1 Overordnet metode og analytisk tilgang 17
2.2 Kvantitativ metode 18
2.3 Kvalitativ metode 19
2.4 Systematisk løbende sammenkobling 19
2.5 Metodemæssige begrænsninger..... 20

2.1 Overordnet metode og analytisk tilgang

Analyseprojektet anvender en mixed-methods-tilgang, hvor kvalitative og kvantitative data og analyser kombineres for at belyse forskellige dele af trussels- og sårbarhedsbilledet for økonomisk kriminalitet i bygge- og anlægsbranchen.[13]

Den kvalitative analyse identificerer og beskriver trusler, trusselsområder og trusselsmetoder på baggrund af afgjorte sager inden for bygge- og anlægsbranchen, som er relevante i forhold til økonomisk kriminalitet,[14] og øvrige kilder, mens den kvantitative analyse identificerer strukturelle mønstre og karakteristika i branchen samt forskelle mellem branchen og relevante sammenligningsbrancher. De to tilgange kvalificerer løbende hinanden i en iterativ proces og sammenholdes for at kvalificere risikosignaler og udlede sårbarheder på nationalt, branchespecifikt og operationelt niveau.

	1. Trusler	2. Trusselsområder	3. Trusselsmetoder	4. Risikosignaler	5. Sårbarheder
KVANTITATIVT BIDRAG	Understøtter forståelsen af branchens strukturer og karakteristika	Understøtter identifikation af mønstre og forskelle på tværs af brancher	–	Understøtter og kvalificerer mønstre, afgørelser og risikofaktorer	Understøtter vurdering af omfang, udbredelse og samspil af forhold i branchen
KVALITATIVT BIDRAG	Identifikation og beskrivelse af konkrete trusler	Inddeling og afgrænsning af trusselsområder	Beskrivelse af typiske trusselsmetoder	Udledning af risikosignaler på baggrund af metoder, sager og viden om branchen	Udledning af sårbarheder på baggrund af metoder, risikosignaler og viden om branchens forhold

Indsigter fra både kvalitative og kvantitative analyser bruges løbende til at kvalificere hinanden. Det kan give anledning til nye analyser, justeringer og yderligere undersøgelser.

→ Analytisk fremdrift

←--→ Løbende feedback og kvalificering

13 Saunders *et al.* (2023).
14 Se nærmere om datagrundlag og betingelser i kapitel 3.

2.2 Kvantitativ metode

Metodevalg

Projektets kvantitative metode består af deskriptiv statistisk analyse af data og delsegmenter fra CVR- og RUT-registret samt målrettet netværks- og regressionsanalyse af udvalgte forhold. Fremgangsmåden er valgt for at belyse strukturer, mønstre og delsegmenter i bygge- og anlægsbranchen samt forskelle i forhold til relevante sammenligningsbrancher.

Deskriptiv statistisk analyse af bygge- og anlægsbranchen

Den deskriptive statistiske analyse fokuserer på en række områder udvalgt med afsæt i international forskning om økonomisk kriminalitet og risikoforhold.[15] Områderne omfatter selskabsformer, adressesammenfald, alder og levetid, konkurser og tvangsopløsninger, ledelsesforhold, formelle personforbindelser og udenlandske tjenesteydere.

I analysen af konkurser og tvangsopløsninger, personforbindelser og ledelsesskift i ophørte selskaber fokuseres på anpartsselskaber. Dette skyldes selskabsformens begrænsede hæftelse og relativt lette etablering samt at tvangsopløsnings- og konkurshændelser kan spores mere entydigt i CVR for anpartsselskaber end for f.eks. enkeltmandsvirksomheder.

Deskriptiv statistisk analyse på tværs af udvalgte brancher

Der gennemføres ikke sammenligning på tværs af alle danske selskaber, da virksomheder i forskellige brancher af naturlige årsager kan have væsentligt forskellige strukturelle karakteristika, hvilket ville gøre en sammenligning vanskelig at fortolke.[16] I stedet analyseres udvalgte sammenligningsbrancher: Transport og godshåndtering; Overnatnings- og restaurationsaktiviteter; Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri; Liberale, videnskabelige og tekniske aktiviteter; samt Fremstillingsaktiviteter. Formålet herved er at gøre det eksplicit, hvilke brancher der sammenlignes med.

Transport og godshåndtering er udvalgt, fordi branchen på flere punkter deler strukturelle karakteristika med bygge- og anlægsbranchen, herunder mobil arbejdskraft, skiftende arbejdssteder og mange underleverandører. Bygge- og anlægsaktiviteter, transport og godshåndtering samt overnatnings- og restaurationsaktiviteter er alle nævnt som værende af særlig interesse i Hvidvasksekretariatets kvartalsrapport fra 4. kvartal 2025.[17] De resterende tre brancher er valgt, fordi de ikke fremgår som brancher af særlig interesse i kvartalsrapporten eller i Den Nationale Risikovurdering af Hvidvask fra 2022. Desuden vedrører de udvalgte brancher både primære, sekundære og tertiære erhverv.

Regressionsanalyse og netværksanalyse

Der er gennemført regressionsanalyse til at undersøge sammenhængen mellem selskabskarakteristika og registrerede konkurs- og tvangsopløsningsforløb samt netværksanalyse af forbindelser mellem virksomheder og personer registreret som direktionsmedlemmer.

15 Se kapitel 4 ”Eksisterende International Forskning” og bilag 1 ”Kvantitativt Metodenotat”.
16 I tillæg ønsker vi, så vidt muligt, at se bort fra holdingselskaber.
17 Hvidvasksekretariatet (2026).

2.3 Kvalitativ metode

Metodevalg

Projektets kvalitative metode består af en struktureret analyse af retligt afgjorte sager med relevans for økonomisk kriminalitet i eller omkring bygge- og anlægsbranchen. Fremgangsmåden er valgt for at skabe systematiseret og verificérbar viden om specifikke trusselsområder og om hvordan truslen kan komme til udtryk gennem forskellige trusselsmetoder.

Analyse og identifikation af trusselsområder og trusselsmetoder

Med udgangspunkt i de gennemgåede sager, og inspireret af straffelovgivningens bestemmelser i forhold til økonomisk kriminalitet har vi analyseret **seks overordnede trusselsområder***:*

1. Skat og moms,
2. Gæld og kreditorforhold,
3. Arbejdsforhold,
4. Personer med betroede funktioner,
5. Dokumentation og
6. Hvidvask.

Inden for de seks trusselsområder analyseres sager med fokus på funktioner og fremgangsmåder, der har indgået i de skadelige handlinger. På den baggrund identificeres *trusselsmetoder*. En trusselsmetode kan være identificeret gennem flere sager, mens andre metoder kan være identificeret i én sag, hvis sagen bidrager med en selvstændig fremgangsmåde.

2.4 Systematisk løbende sammenkobling

Nationale og branchespecifikke risici

De nationale risici undersøges inden for hvert af de seks trusselsområder gennem screening af offentligt tilgængelige rapporter, myndighedsoplysninger, forskningspublikationer og kvantitative data fra officielle statistikkilder. Dernæst undersøges branchespecifikke risici ved at sammenholde den nationale viden med data og analyser, der specifikt belyser bygge- og anlægsbranchen. Hvor det er relevant, inddrages data fra Danmarks Statistik og andre officielle datakilder for at belyse forekomsten og karakteren af relevante forhold i branchen. Vurderingen suppleres med relevante myndigheds- og tilsynsoplysninger.

Udledning af risikosignaler

Risikosignaler udledes primært med udgangspunkt i identificerede trusselsmetoder og de forhold, der observeres i det gennemgåede sagsmateriale. Risikosignalerne kvalificeres og underbygges af systematisk sammenkobling med den kvantitative analyse. For hver trusselsmetode identificeres derfor - så vidt muligt - konkrete og observerbare risikosignaler, som kan være forbundet med, at trusselsmetoden kommer til udtryk. Risikosignalerne er ikke udtømmende, ikke dokumentation for at økonomisk kriminalitet foregår og kan derfor også forekomme som led i legitim eller almindelig erhvervsaktivitet.

Udledning af sårbarheder

Sårbarheder udledes ved at sammenholde identificerede trusler og trusselsmetoder med de tilhørende risikosignaler, den kvantitative analyse samt de nationale og branchespecifikke risici. Formålet er at identificere de underliggende forhold, som kan forklare, hvorfor en trusselsmetode kan komme til udtryk, og hvad der gør det muligt eller lettere for en given trussel at udnytte den.

Sårbarhedsanalysen identificerer bagvedliggende nationale, branchespecifikke eller operationelle forhold, som kan være årsag til, at risikosignalet opstår eller har betydning for risikoen. En sårbarhed kan derfor være forbundet med flere risikosignaler og flere trusselsmetoder. Sårbarhederne er ikke gensidigt udelukkende og kan derfor være relevante for flere trusselsområder og på flere niveauer.

Kvalitetssikring

Som en del af kvalitetssikringen er der gennemført dialogbaserede interviews med eksperter med indsigt i økonomisk kriminalitet, virksomhedspraksis og bekæmpelse af økonomisk kriminalitet. Dette er anvendt til at kvalificere og nuancere de identificerede trusler, trusselsmetoder, risikosignaler og sårbarheder ved at sammenholde analysens resultater med praktiske erfaringer på området. Kvalitetssikringen har således haft til formål at identificere eventuelle blinde vinkler eller behov for nuancering i analysen og ikke at udgøre en formel validering eller godkendelse af rapportens resultater.

2.5 Metodemæssige begrænsninger

Analysen er udviklet til at identificere og systematisere trusselsmetoder, risikosignaler og sårbarheder, men ikke til at måle deres omfang, hyppighed, sandsynlighed eller relative alvor.

Vores metodiske valg betyder, at det kvalitative sagsgrundlag afgrænses til retlige afgørelser, hvor der foreligger tilstrækkelige oplysninger til at beskrive den relevante trusselsmetode inden for økonomisk kriminalitet. Dette metodiske valg indebærer en væsentlig selektion. Verserende forhold indgår ikke, og de mest komplekse eller uigennemsigtige forløb kan være underrepræsenteret, hvis der ikke foreligger tilstrækkelige oplysninger. Et eksempel herpå kan være inden for området menneskeudnyttelse og trafficking. Da der ikke er afgjort sager på området i bygge- og anlægsbranchen i data, er emnet ikke medtaget. Det betyder ikke, at det ikke foregår og kan være en relevant faktor i relation til risikoen for økonomisk kriminalitet.

Analysen er desuden metodisk afgrænset til strafbare forhold dokumenteret gennem relevante retlige eller myndighedsmæssige afgørelser. Sager, der alene vedrører overenskomstmæssige forhold eller er afgjort i det fagretlige system, indgår derfor ikke som selvstændigt analysegrundlag. Afgrænsningen er valgt for at sikre et dokumenteret grundlag for strafbar adfærd, men betyder samtidig, at gråzoneområder mellem overenskomstforhold og økonomisk kriminalitet ikke belyses systematisk. Antallet af identificerede sager, metoder eller signaler kan derfor ikke anvendes til at rangere trusler eller fastsætte et samlet risikoniveau.

I vores kvantitative analyse indgår alle virksomheder, som er opført i CVR, uanset niveauet af økonomisk aktivitet. Dette valg er truffet af to årsager. For det første giver afgrænsning en enkel og entydig population, idet den alene beror på, om virksomheder er registreret i CVR, og dermed ikke kræver yderligere kriterier for, hvornår et selskab skal anses for at være reelt aktivt. For det andet kan virksomheder med ingen eller meget begrænset økonomisk aktivitet også misbruges til økonomisk kriminalitet. En virksomhed, der i en periode har været i dvale, kan f.eks. overtages eller på anden måde aktiveres og anvendes som led i kriminelle aktiviteter. En afgrænsning til alene reelt aktive virksomheder ville derfor indebære en risiko for at udelade virksomheder, som ellers er relevante.

Endelig udledes sårbarhederne analytisk ved at sammenholde trusselsmetoder, risikosignaler, registerdata og øvrige kilder. De er derfor analytisk begrundede, men ikke dokumenteret som kausale mekanismer. Tilsvarende anvendes sammenligningsbrancherne til at nuancere bygge- og anlægsbranchens strukturelle karakteristika, men ikke til at fastslå et relativt samlet risikoniveau.

03.

Datagrundlag

3.1 Kvantitativt datagrundlag 22
3.2 Kvalitativt datagrundlag 23
3.3 Databegrænsninger 23

Kvantitative data

Datapunkt	Antal (N)
Totale antal observationer fra CVR-registret (opgjort ved unikke CVR-numre, inkl. historiske):	2.236.761
Antal aktive virksomheder inden for Bygge- og anlægsbranchen som betragtet per 31. marts 2026:[18]	46.804
Antal aktive RUT-serviceregistreringer inden for Bygge- og anlægsbranchen med registreringsdato inden for det seneste år pr. 25. april 2026:[19]	1.062

Kvalitative data

Datapunkt	Antal (N)
Antal screenede sager	100
Antal udvalgte sager	30
Antal udvalgte sager anvendt per trusselsområde (sager kan gå på tværs af trusselsområder, hvorfor totalen her er større end i total antal sager)	Skat og moms: 10 Gæld og kreditorforhold: 4 Arbejdsforhold: 6 Personer med betroede funktioner: 4 Dokumentation: 5 Hvidvask: 2

3.1 Kvantitativt datagrundlag

Indhentning af data

Projektets kvantitative datagrundlag består af registerdata fra det centrale virksomhedsregister (CVR) og registret for udenlandske tjenesteydere (RUT). CVR-data er udtrukket pr. 31. marts 2026. RUT-data er udtrukket pr. 25. april 2026. CVR-data er anvendt, da registret per definition afspejler populationen af CVR-registrerede danske virksomheder. Herved kan vi betragte hvordan bygge- og anlægsbranchen ser ud på virksomhedsniveau f.eks. i forhold til konkursfrekvenser, ledelsesforhold, levealder og selskabsformer (se kapitel 5).[20] RUT-registret er anvendt som en ekstra datakilde, da det giver en indikation af, hvor afhængig branchen er af udenlandsk arbejdskraft, hvilket er en kendt risikofaktor i den akademiske litteratur.[21]

Identifikation af bygge- og anlægsbranchen

Virksomheder i bygge- og anlægsbranchen er identificeret gennem deres branchekode som angivet i CVR. Data omfatter som udgangspunkt virksomheder med en hovedbranchekode klassificeret under sektion F (”Bygge- og anlægsaktiviteter”) i DB2025 og med status ”Aktiv” eller ”Normal” i CVR (herefter benævnt som ”aktive” virksomheder).[22] Tvangsopløste og konkursramte selskaber indgår kun undtagelsesvis, hvor det er relevant for den konkrete analyse (der gøres løbende opmærksom på, når dette er tilfældet). Fejlregistrerede virksomheder, virksomheder uden et egentligt registreret fuldt navn samt en række offentlige og særlige juridiske enheder indgår ikke i datagrundlaget.[23]

18 Se kapitel 5.2 samt bilag 1 ”Kvantitativt Metodenotat”.
19 Se kapitel 5.4 samt bilag 1 ”Kvantitativt Metodenotat”.
20 Vores fokus på disse karakteristika er motiveret af eksisterende international forskning; se kapitel 4..
21 Se specielt Gutierrez-Huerter *et al.* (2023) og Davies *et al.* (2024).
22 Opgjort ved CVR-feltet ”SammensatStatus”. Der gøres gennem rapporten opmærksom på, når andre selskaber betragtes.
23 Se bilag 1 ”Kvantitativt Metodenotat”, note 1.

3.2 Kvalitativt datagrundlag

Indhentning og benyttelse af data

Projektets kvalitative datagrundlag består af danske afgjorte sager af retlig karakter med relevans for økonomisk kriminalitet i eller omkring bygge- og anlægsbranchen. Sagerne suppleres med rapporter om økonomisk kriminalitet, officielle beskrivelser fra politi, anklagemyndighed og relevante myndigheder samt mediekilder og andre sekundære kilder. Sagerne er identificeret gennem målrettede søgninger i juridiske databaser, myndigheders doms- og nyhedsarkiver og åbne internetkilder, der har kombineret branchespecifikke søgeord med søgeord knyttet til de enkelte trusselsområder. Der er desuden søgt på relevante lovbestemmelser, domsnumre, virksomhedsnavne og kendte sagskomplekser.

Analyseteamet har screenet 100 sager med reel tilknytning til bygge- og anlægsbranchen og udvalgt 30 sager til brug i analysen. En sag er medtaget, når den lever op til alle følgende kriterier:

- den er afsluttet ved en relevant afgørelse, f.eks. dom, bøde eller anden offentliggjort afgørelse
- der foreligger tilstrækkelige oplysninger til at beskrive den anvendte trusselsmetode
- den tilfører ny eller supplerende viden om det relevante trusselsområde

Dokumentation og anonymisering

Ved dokumentationen af sagerne er der lagt størst vægt på domme og andre officielle afgørelser. Officielle sagsbeskrivelser og myndighedsoplysninger anvendes som supplerende dokumentation, mens mediekilder og øvrige sekundære kilder primært anvendes til at supplere oplysninger, som ikke fremgår af øvrige kilder. Hvor en trusselsmetode kun beror på mediekilder, er oplysningerne verificeret af en anden uafhængig mediekilde og der er søgt aktindsigt for at få adgang til den konkrete afgørelse. Sager med alene mistanke, sigtelse, politianmeldelse eller verserende efterforskning indgår ikke som grundlag for analysen. Rapportens hovedformål er at beskrive trusler, trusselsmetoder og sårbarheder, ikke at opbygge et register over enkeltpersoner eller virksomheder. Sagerne er derfor anonymiserede og omtales kun ved eget angivet sagsnummer.

3.3 Databegrænsninger

Generelle databegrænsninger

Analyseprojektet samler ikke al eksisterende viden om økonomisk kriminalitet i bygge- og anlægsbranchen, men bygger på det tilgængelige og udvalgte materiale og kan derfor ikke give et udtømmende billede af området. En række datakilder, som kunne bidrage til at belyse de identificerede trusler, risikosignaler og sårbarheder mere detaljeret, har ikke været tilgængelige for analysen. Det gælder blandt andet transaktions- og underretningsdata fra den finansielle sektor, detaljerede skatte-, moms-, løn- og arbejdsgiverdata samt virksomheds- og projektdata om regnskaber, fakturaer, kontrakter, udbud, byggesager, tilladelser og betalinger. Derudover har projektet ikke haft adgang til detaljerede kontrol-, sanktions- og efterforskningsdata eller samlede grænseoverskridende data om ejerskab, betalinger, told og afgifter.

Offentligt tilgængelige data gør det ikke muligt at belyse risici systematisk på de enkelte led i bygge- og anlægsbranchens værdikæder, hvilket vil kræve mere detaljerede data og inddragelse af branchens aktører. Ligeledes gælder det i forhold til konkrete kontroller og indsatser, der ikke indgår.

Begrænsninger i det kvantitative datagrundlag

Registerdata viser registrerede forhold og ikke nødvendigvis virksomheders faktiske aktivitet. Vores brancheafgrænsning er baseret på virksomheders registrerede hovedbranchekode i CVR. Virksomheder, der reelt udfører bygge- og anlægsarbejde under en anden eller misvisende branchekode, vil derfor være udeladt, mens virksomheder med en bygge- og anlægskode indgår, selv om deres faktiske aktivitet i branchen kan være begrænset. Udfordringen kan blandt andet være relevant for virksomheder registreret som "anden udenlandsk virksomhed".

Virksomheder opført i CVR kan være "i dvale" (dvs. have ingen eller en meget lille økonomisk aktivitet), omend de stadig kan misbruges til kriminalitet. Vores deskriptive statistiske analyse betragter alle virksomheder, som er opført i CVR uanset niveauet af økonomisk aktivitet. Vores analyse vil således afvige fra de analyser fra Danmarks Statistik, der betragter, hvad de definerer som "reelt aktive" virksomheder.[24]

RUT-registret er (ligesom CVR-registret) i vid udstrækning baseret på selvregistrerede oplysninger og udgør, som anvendt i denne rapport, et øjebliksbillede på tidspunktet for dataudtrækket. Oplysningerne kan derfor afvige fra faktiske forhold og kan ikke bruges til at beskrive udviklingen over tid. Registerdata bruges alene til at belyse registrerede strukturer, mønstre og karakteristika.

Begrænsninger i det kvalitative datagrundlag

Det kvalitative datagrundlag giver indsigt i, hvordan økonomisk kriminalitet og relevante trusselsmetoder kan komme til udtryk i det analyserede materiale, men kan ikke anvendes til at opgøre det samlede omfang, hyppighed eller udbredelse af økonomisk kriminalitet.

Kun en del af den faktiske kriminalitet bliver opdaget, anmeldt, efterforsket og endeligt afgjort. Hvilke sager der bliver tilgængelige, afhænger blandt andet af myndighedernes kontrol- og prioriteringsindsatser, sagernes bevismæssige karakter, regler om offentliggørelse og mediers interesse. Der kan derfor være trusselsmetoder, som er relevante i praksis, men som kun i begrænset omfang eller slet ikke fremgår af det tilgængelige materiale. At en trusselsmetode er identificeret i én eller flere sager, viser samtidig også blot, at trusselsmetoden indgår i det analyserede materiale - hverken det eller antallet af sager kan måle, hvor udbredt eller alvorlig trusselsmetoden er i branchen.

Sagsbeskrivelser varierer i detaljeringsgrad - nogle afgørelser indeholder omfattende oplysninger om selskaber, betalinger og relationer, mens andre indeholder færre. En konkret sag kan desuden omfatte flere trusselsmetoder eller trusselsområder. Verserende sager indgår ikke, da der ikke foreligger en afsluttet og tilstrækkeligt dokumenteret afgørelse, som kan anvendes som grundlag for sagsanalysen.

24 Se Danmarks Statistik (u.d.).

04.

Eksisterende international forskning

Overordnet om bygge- og anlægsbranchen 26
Eksisterende international forskning om bygge- og anlægsbranchen 26

Overordnet om bygge- og anlægsbranchen

Bygge- og anlægsbranchen er kendetegnet ved projektbaseret aktivitet, hvor særligt større projekter kan forløbe over længere tid og involvere mange virksomheder, faggrupper og underleverandører. Det skaber komplekse projektorganisationer, hvor projektering, udførelse, leverancer, økonomi og ansvar fordeles mellem forskellige aktører. Branchen er samtidig kendetegnet ved flere led i leverandørkæderne, og virksomheder og samarbejdspartnere kan skifte fra projekt til projekt.[25]

Bygge- og anlægsbranchen er også kendetegnet ved betydelige økonomiske værdier og betalingsstrømme, som fordeles mellem forskellige aktører i projekterne. Den projektbaserede organisering stiller samtidig krav til koordinering og placering af ansvar mellem de involverede virksomheder og personer. Endelig varierer behovet for arbejdskraft mellem projekter og over tid, og arbejdskraften kan organiseres fleksibelt og på tværs af virksomheder og landegrænser.[26] Disse strukturelle karakteristika udgør en del af konteksten for den internationale forskning nedenfor.

Eksisterende international forskning om bygge- og anlægsbranchen

I udarbejdelsen af analyseprojektet har vi set mod international forskning for at blive inspireret og guidet i det metodiske arbejde. Nedenfor præsenteres centrale pointer herfra.

Williams et al. (2011) viser på baggrund af en europæisk spørgeskemaundersøgelse, at sort arbejde er udbredt i bygge- og anlægsbranchen på tværs af Europa.[27] European Labour Authority (2023) fremhæver, at mobil arbejdskraft, lange leverandørkæder og sæsonbetonet arbejde øger risikoen for sort arbejde i branchen.[28]

Lohne og Drevland (2024) fremhæver i et studie fra Norge, at bygge- og anlægsprojekters kompleksitet og brug af underleverandører skaber kontrolproblemer og kan forstærke risikoen for svig, udnyttelse og svækkede arbejdsmiljøstandarder.[29] Underleverandører er ikke i sig selv et problem, men mange kontraktled kan gøre det vanskeligt at placere ansvar og kontrollere forholdene længere nede i leverandørkæden.

Kankaanranta og Muttilainen (2010) viser, at en betydelig del af sager om økonomisk kriminalitet undersøgt af finsk politi knytter sig til branchen[30] og fremhæver handel med fiktive fakturaer som særligt problematisk. Fiktive fakturaer kan blandt andet bruges til at skjule sorte lønninger og unddrage skat.

Davies *et al.* (2024) viser fra den finske byggebranche, at arbejdsudnyttelse og menneskehandel fortsat kan forekomme i underleverandørkæder, selv når hovedentreprenører har etableret kontrolprocedurer.[31] Studiet fremhæver begrænsninger i kontrollernes rækkevidde samt udfordringer med informationsudveksling og koordinering mellem offentlige myndigheder og private aktører.

Gutierrez-Huerter *et al*. (2023) finder, at virksomheder i den britiske byggebranche i stigende grad har fokus på moderne slaveri og arbejdsudnyttelse, men at dette ikke altid fører til ændringer i praksis.[32] Artiklen nævner blandt andet, at lav gennemsigtighed, priskonkurrence og skiftende projektorganisationer kan gøre det vanskeligt at kontrollere arbejdsforholdene hos underleverandører.

Daniele *et al.* (2025) viser i et italiensk studie[33], at bygge- og servicevirksomheder er overrepræsenterede blandt virksomheder infiltreret af organiseret kriminalitet. Risikoen for infiltration stiger blandt økonomisk pressede virksomheder med begrænset adgang til almindelig finansiering; således kan økonomiske problemer, i sig selv, være en risikofaktor.

25 Deloitte (2013); Deloitte (2024); Lohne & Drevland (2024); European Labour Authority (2023).
26 Deloitte (2013); Deloitte (2024); Lohne & Drevland (2024); European Labour Authority (2023); Davies et al. (2024); Gutierrez-Huerter et al. (2023).
27 Williams *et al.* (2011).
28 European Labour Authority (2023).
29 Lohne & Drevland (2024).
30 Kankaanranta & Muttilainen (2010).
31 Davies *et al.* (2024).
32 Gutierrez-Huerter *et al.* (2023).
33 Daniele *et al.* (2025).

05.

Deskriptiv analyse af bygge- og anlægsbranchen

5.1 Formål 28
5.2 Selskabsformer 28
5.3 Adressesammenfald 30
5.4 Udenlandske tjenesteydere 31
5.5 Virksomheders alder og levetid 32
5.6 Konkurser og tvangsopløsninger blandt anpartsselskaber 33
5.7 Personforbindelser og ledelsesskift blandt anpartsselskaber 34

5.1 Formål

Den kvantitative analyse undersøger en række karakteristika og delsegmenter, som er udvalgt med afsæt i eksisterende forskning og anden relevant viden om forhold, der kan have betydning for risikoen for økonomisk kriminalitet (som beskrevet i kapitel 4). Formålet er at undersøge, om bygge- og anlægsbranchen har strukturelle forhold, som er relevante i denne sammenhæng, og om disse adskiller sig fra relevante sammenligningsbrancher. Formålet er ikke at estimere omfanget af økonomisk kriminalitet eller at fastsætte et samlet eller relativt risikoniveau for bygge- og anlægsbranchen. Sammenligningsbrancherne udgør ikke en risiko-/kontrolgruppe: Transport og godshåndtering samt overnatnings- og restaurationsaktiviteter fungerer som risikoreferencer, mens landbrug, liberale erhverv og fremstilling primært giver bredere strukturelle referencepunkter.

Resultaterne fra den kvantitative analyse anvendes til at kvalificere den videre analyse. Specielt sammenholdes de kvantitative resultater hvor det er relevant med det kvalitative sagsmateriale og øvrige kilder for at understøtte og nuancere vurderingen af trusler, risikosignaler og sårbarheder.

5.2 Selskabsformer

Selskabsformer er relevante at analysere, fordi virksomheders juridiske organisering har betydning for ejerskab, hæftelse og graden af gennemsigtighed omkring økonomi og kontrol. Særligt kan selskaber med få ejere og begrænset hæftelse, f.eks. anpartsselskaber, være relevante i forbindelse med gældskriminalitet og stråmandsaktivitet. Omvendt er større aktieselskaber typisk underlagt omfattende regulering omkring økonomisk rapportering og revision.

Den danske bygge- og anlægsbranche bestod den 31. marts 2026 af 46.804 virksomheder med unikt CVR-nummer.[34] Målt på antallet af selskabsformer domineres branchen af anpartsselskaber (46,0 %) og enkeltmandsvirksomheder (43,7 %). Baseret på omsætning og antal fuldtidsansatte står et forholdsvist lille antal aktieselskaber dog for langt den største andel af branchens aktivitet.[35]

I forhold til fordelingen af virksomheder per selskabsform ligner bygge- og anlægsbranchen særligt branchen for transport og godshåndtering; se tabel 1. Den tydeligste forskel findes i forhold til landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri, hvor enkeltmandsvirksomheder udgør en langt større andel end i bygge- og anlægsbranchen.

TABEL 1.
Fordeling af selskabsformer i udvalgte brancher pr. 31. marts 2026.
Afrunding betyder, at tallene ikke altid summer nøjagtigt til 100%.[36]

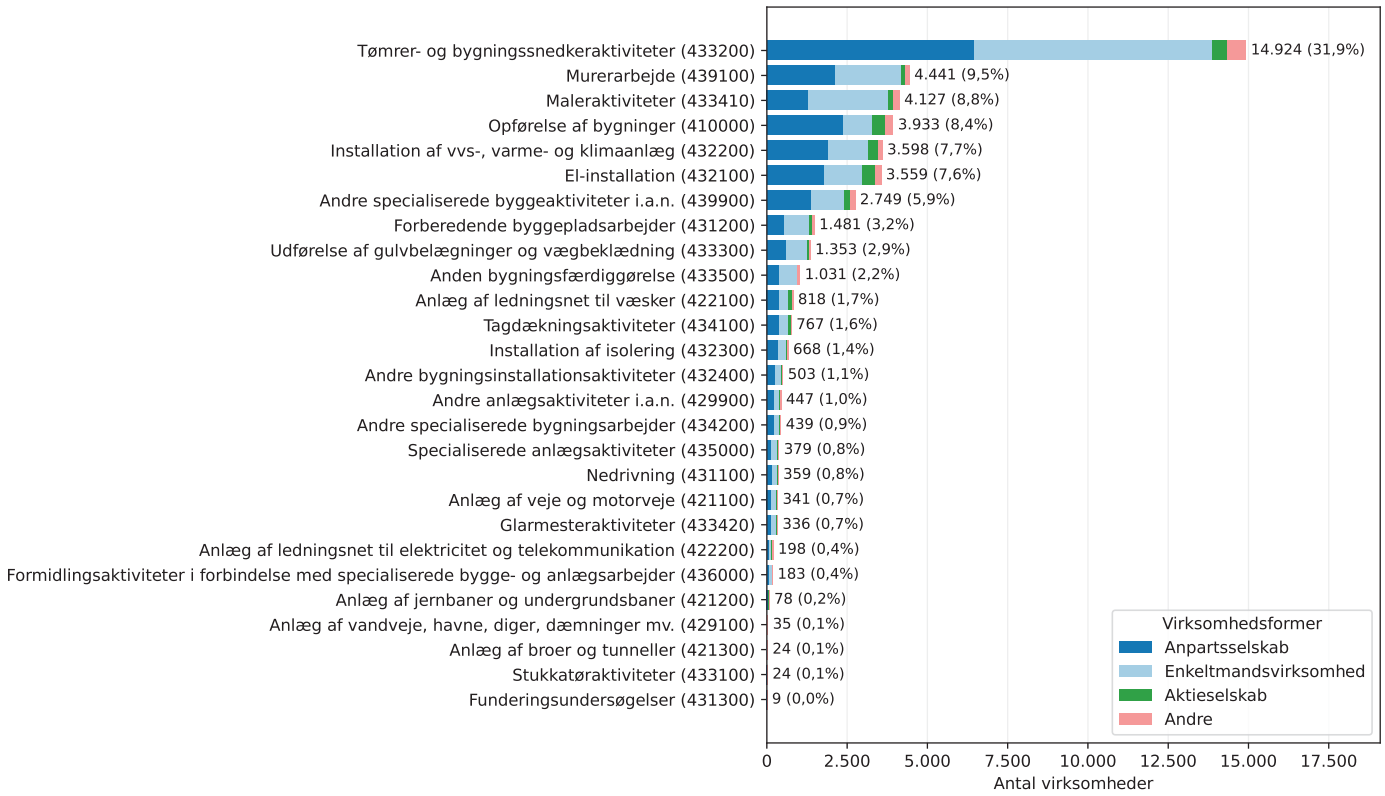
	Bygge- og anlægsaktiviteter	**Transport og godshåndtering**	**Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri**	**Overnatnings-aktiviteter og restaurations-aktiviteter**	**Liberale, videnskabelige og tekniske aktiviteter**	**Fremstillings-aktiviteter**
Anpartsselskaber	46,0%	46,1%	8,2%	50,4%	34,8%	34,5%
Enkeltmandsvirksomheder	43,7%	39,9%	78,9%	38,1%	50,9%	40,5%
Aktieselskaber	5,6%	7,1%	1,4%	2,2%	2,9%	13,0%
Andre (herunder I/S)	4,7%	7,0%	11,4%	9,4%	11,4%	12,0%

34 Se bilag 1 "Kvantitativt Metodenotat", note 1.
35 Danmarks Statistiks generelle firmastatistik fra 2024, dækkende hvad Danmarks Statistik betegner som "økonomisk aktive virksomheder", viser, at aktieselskaber i 2024 stod for 60,1% af branchens samlede omsætning og 53,9 % af dens fuldtidsansatte. Til sammenligning stod anpartsselskaber for henholdsvis 27,8 % og 38,6 %; enkeltmandsvirksomheder for 5,5 % og 4,0 %; og andre selskabsformer for 6,5 % og 3,5 %. Se Danmarks Statistik (2026a).
36 Se bilag 1 "Kvantitativt Metodenotat", note 1.

Bygge- og anlægsbranchens delbrancher

Selskabsformerne fordeler sig ikke videre forskelligt inden for bygge- og anlægsbranchens egne delbrancher. Figur 1 viser antallet af virksomheder per delbranche, opdelt efter selskabsform pr. 31. marts 2026. Enkeltmandsvirksomheder fylder relativt mere inden for tømrer- og maleraktiviteter. Til sammenligning fylder anpartsselskaber relativt mere inden for opførelse af bygninger samt vvs, varme, klima og el.

FIGUR 1.
Virksomheder per delbranche inden for bygge- og anlægsbranchen, opdelt efter selskabsform pr. 31. marts 2026.[37]

37 Se bilag 1 "Kvantitativt Metodenotat", note 1.

5.3 Adressesammenfald

Adressesammenfald er relevant, fordi flere virksomheder på samme adresse kan gøre det vanskeligere at skelne mellem virksomhedernes aktiviteter, roller og indbyrdes relationer. Når mange virksomheder registreres på samme adresse, kan det derfor være vanskeligere at skabe et klart billede af, hvilke virksomheder der reelt udfører hvilke aktiviteter, og hvordan de er forbundet. Adressesammenfald kan særligt være en indikator på brugen af "corporate service providers", dvs. tjenesteudbydere som f.eks. opretter selskaber eller stiller c/o-adresse til rådighed, tjenester vurderet til at have høj risiko i Hvidvasksekretariatets Nationale Risikovurdering af Hvidvask fra 2022.[38] Samtidigt bemærkes, at der kan være fuldstændigt legitime og naturlige årsager til adressesammenfald, herunder brugen af kontorfællesskaber og koncernforbindelser.

Langt de fleste virksomheder i bygge- og anlægsbranchen er registreret på en adresse, hvor der ikke er registreret andre virksomheder fra samme branche.[39] På en mindre andel af adresserne er der flere virksomheder registreret på samme adresse; se tabel 2. Bemærk, at adresser her opgøres på baggrund af vejnavn, hus- og postnummer, det vil sige uden etagenummer eller bogstavbetegnelse, hvorved nogle adresser, der reelt er forskellige, bliver talt som én og samme adresse.

TABEL 2.
Andel af aktive virksomheder registreret på en adresse med mindst 2, 3, 5 eller 10 aktive virksomheder fra samme branche. Kategorierne er kumulative.[40]

Antal selskaber på adressen	Bygge- og anlægsaktiviteter	Transport og godshåndtering	Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	Overnatnings-aktiviteter og restaurations-aktiviteter	Liberale, videnskabelige og tekniske aktiviteter	Fremstillings-aktiviteter
10+ virksomheder	1,1%	4,3%	0,2%	2,0%	4,3%	1,3%
5+ virksomheder	2,6%	7,7%	0,7%	4,0%	8,9%	2,8%
3+ virksomheder	6,6%	13,1%	4,1%	9,2%	16,4%	6,5%
2+ virksomheder	19,7%	27,3%	16,1%	24,3%	30,8%	16,9%

Bygge- og anlægsbranchen har en forholdsvis lav andel af selskaber, der deler adresse med andre selskaber, sammenlignet med flere af sammenligningsbrancherne. Dette betyder dog ikke, at adressesammenfald ikke i sig selv er relevant, også i bygge- og anlægsbranchen.

38 Hvidvasksekretariatet (2022).
39 Se bilag 1 "Kvantitativt Metodenotat", note 1 og 2.
40 Se bilag 1 "Kvantitativt Metodenotat", note 1 og 2.

5.4 Udenlandske tjenesteydere

Udenlandsk arbejdskraft kan være forbundet med særlige kontrol- og gennemsigtighedsudfordringer. Det kan være vanskeligere at verificere identitet, arbejdsgrundlag og faktiske arbejdsforhold, særligt når arbejdskraften kommer fra lande uden for EU.

Udenlandske virksomheder og selvstændige, der midlertidigt udfører opgaver i Danmark uden at være etableret her, skal i mange tilfælde registrere den enkelte tjenesteydelse i Registret for Udenlandske Tjenesteydere (RUT-registret).

Der er i bygge- og anlægsbranchen registreret mere end 1.000 RUT-tjenesteydelser med registreringsdato inden for det seneste år, hvilket er flere end i de fem sammenligningsbrancher; se tabel 3.

TABEL 3.
Antal RUT-serviceregistreringer med registreringsdato inden for det seneste år for udvalgte brancher pr. 25. april 2026.[41]

	Bygge- og anlægsaktiviteter	**Transport og godshåndtering**	**Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri**	**Overnatnings-aktiviteter og restaurations-aktiviteter**	**Liberale, videnskabelige og tekniske aktiviteter**	**Fremstillings-aktiviteter**
Registreringer det seneste år	1.062	48	36	2	532	979

Tallene i tabel 3 skal dog læses med forbehold. En RUT-registrering vedrører en konkret tjenesteydelse, og en virksomhed kan have flere tjenesteydelser registreret i det anvendte RUT-udtræk, f.eks. hvis den udfører opgaver på grundlag af flere kontrakter[42]. Tallene kan derfor ikke bruges som en direkte opgørelse over antallet af unikke udenlandske virksomheder. Registreringspligten er desuden ikke ens på tværs af brancher: selvstændige uden ansatte skal for eksempel kun anmelde sig i RUT-registret, hvis de leverer tjenesteydelser inden for bygge- og anlægsbranchen eller installation og reparation af maskiner og udstyr.

Det kan derfor ikke konkluderes, at der nødvendigvis foregår mere udenlandsk aktivitet i bygge- og anlægsbranchen end i de øvrige brancher. Tallet viser dog, at der er en ikke ubetydelig, dokumenteret brug af udenlandske tjenesteydere i bygge- og anlægsbranchen, og at omfanget af registrerede tjenesteydelser er højere end i de udvalgte sammenligningsbrancher.

Usikre, selvregistrerede oplysninger kan vanskeliggøre kontrol og placering af ansvar. Disse forhold er relevante for risikovurderingen, også når registreringspligten er overholdt.

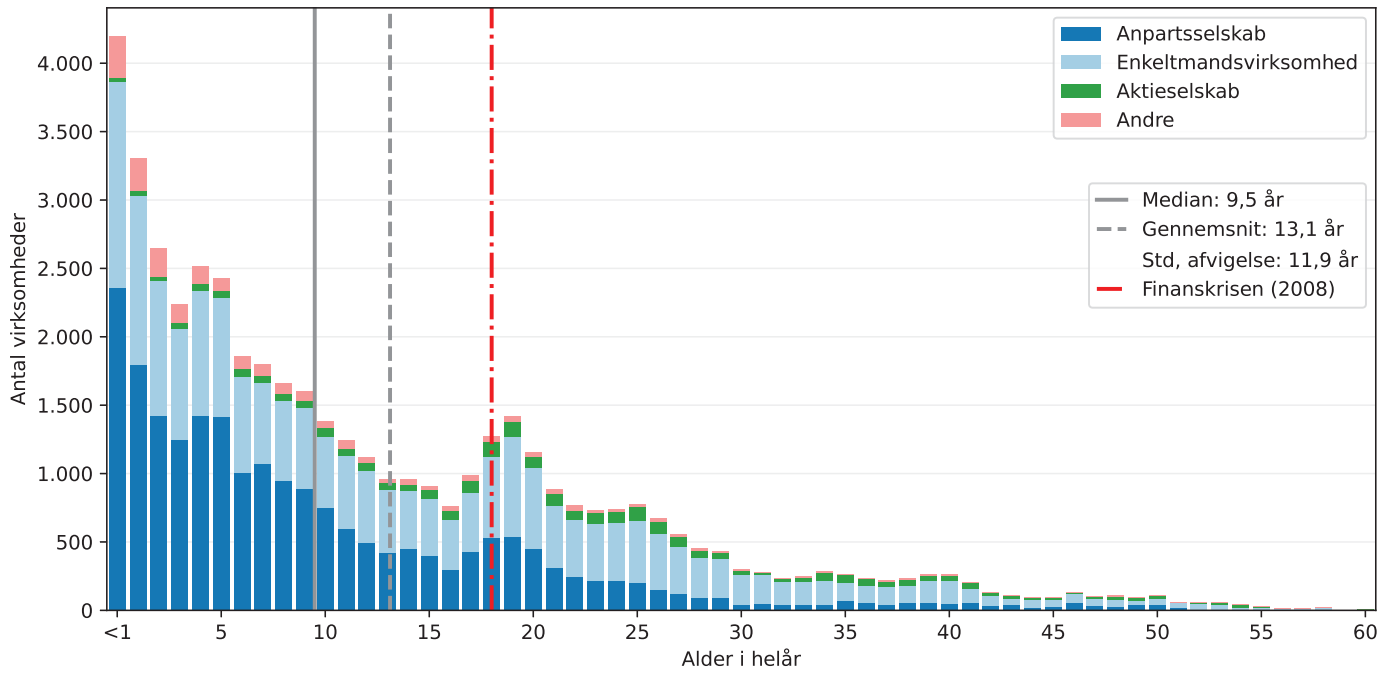
41 Se bilag 1 "Kvantitativt Metodenotat", note 5.
42 Erhvervsstyrelsen (2026).

5.5 Virksomheders alder og levetid

Virksomheders alder og levetid er relevant, fordi kortlivede virksomheder kan være forbundet med en anden form for etablering og drift end selskaber med lang levetid. Hurtig etablering og ophør kan blandt andet gøre det lettere at gennemføre aktivitet og efterfølgende afbryde forbindelsen til et selskab. Dette kan særligt være relevant i forbindelse med gældskriminalitet, herunder konkursryttere og stråmandsaktivitet.

Figur 2 viser fordelingen af virksomheders alder og levetid i bygge- og anlægsbranchen, opgjort som antallet af hele år siden stiftelsesdatoen.[43] Cirka én ud af ti virksomheder i branchen (9 %) er yngre end ét år, og cirka én ud af fem virksomheder (21,7 %) har en alder under tre år. Bemærk, at figur 2 udelukkende illustrerer virksomheder som var aktive på dataudtrækningstidspunktet. 33 virksomheder har en alder over 60 år og er ikke inkluderet i figuren af visuelle hensyn. Det tydelige "bump" i fordelingen lige før år 19 falder sammen med finanskrisen i 2008.

FIGUR 2.
Alder- og levetidsfordeling i bygge- og anlægsbranchen per 31. marts 2026.[44]

Fordelingen af virksomheders alder og levetid i bygge- og anlægsbranchen ligner fordelingen inden for transport og godshåndtering, liberale, videnskabelige og tekniske aktiviteter samt fremstillingsaktiviteter; se tabel 4. Bygge- og anlægsbranchen har dermed en betydelig andel af yngre virksomheder, men fremstår ikke klart anderledes end de udvalgte sammenligningsbrancher.

TABEL 4.
Andel af virksomheder med forskellige aldre og levetider for forskellige brancher pr. 31. marts 2026.[45]

	Bygge- og anlægsaktiviteter	**Transport og godshåndtering**	**Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri**	**Overnatnings-aktiviteter og restau-rationsaktiviteter**	**Liberale, videnskabelige og tekniske aktiviteter**	**Fremstillings-aktiviteter**
Virksomheder med en alder under 1 år	9,0%	9,8%	3,7%	11,1%	9,2%	8,1%
Virksomheder med en alder under 3 år	21,7%	23,3%	9,4%	28,0%	21,7%	19,7%

43 Se bilag 1 "Kvantitativt Metodenotat", note 3.
44 Se bilag 1 "Kvantitativt Metodenotat", note 3.
45 Se bilag 1 "Kvantitativt Metodenotat", note 1 og 3.

5.6 Konkurser og tvangsopløsninger blandt anpartsselskaber

Konkurser og tvangsopløsninger er relevante, fordi et selskabs ophør kan indgå i forløb, hvor økonomiske forpligtelser og værdier håndteres på en måde, der har betydning for kreditorer. Konkurs er ikke i sig selv udtryk for økonomisk kriminalitet, men kan i nogle tilfælde være en del af et forløb, hvor den økonomiske værdi er flyttet eller gæld er efterladt.

Konkurs og tvangsopløsning er forskellige processer, der kan føre til et selskabs ophør. Et selskab kan tages under konkursbehandling, når det er insolvent, dvs. ikke kan opfylde sine forpligtelser, efterhånden som de forfalder. Tvangsopløsning skyldes derimod typisk, at selskabet ikke opfylder selskabsretlige eller registreringsmæssige krav, f.eks. krav om indsendelse af årsrapport, ledelse eller registrering af relevante oplysninger.

Tabel 5 viser andelen af konkurs og tvangsopløste anpartsselskaber i 2025 opgjort som en procent af hver branches aktive anpartsselskaber for bygge- og anlægsbranchen samt vores udvalgte sammenligningsbrancher. Det kan ses, at bygge- og anlægsbranchen sammen med transportbranchen og overnatnings- og restaurationsbranchen har en højere andel af konkurser end de øvrige sammenligningsbrancher. Bygge- og anlægsbranchen ligger dermed på niveau med de andre sammenligningsbrancher nævnt som værende af særlig interesse i Hvidvasksekretariatets kvartalsrapport fra 4. kvartal 2025.[46]

TABEL 5.
Tvangsopløste og konkursramte anpartsselskaber i 2025 opgjort i forhold til antallet af aktive anpartsselskaber ved dataudtræk 31. marts 2026.[47]

	Bygge- og anlægsaktiviteter	**Transport og godshåndtering**	**Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri**	**Overnatnings-aktiviteter og restaurations-aktiviteter**	**Liberale, videnskabelige og tekniske aktiviteter**	**Fremstillings-aktiviteter**
Tvangsopløsninger, 2025 (% af aktive)	0,4%	0,5%	0,3%	0,5%	0,3%	0,4%
Konkurser, 2025 (% af aktive)	4,3%	4,5%	0,9%	5,0%	1,3%	2,4%

46 Hvidvasksekretariatet (2026).
47 Se bilag 1 "Kvantitativt Metodenotat", note 4 og 6. Vi gør opmærksom på, at vi ikke benytter samme definition af "aktive" selskaber som Danmarks Statistik.

5.7 Personforbindelser og ledelsesskift blandt anpartsselskaber

Personforbindelser

Personforbindelser på tværs af selskaber kan afspejle helt legitim erhvervsaktivitet, herunder koncernstrukturer, men kan også gøre virksomheds- og kontrolstrukturer vanskeligere at gennemskue.

Tabel 6 viser en fordeling af unikke personer opgjort efter mængden af aktive anpartsselskaber, hvori en person optræder eller har optrådt som direktionsmedlem. Langt de fleste personer optræder kun i forbindelse med et enkelt eller to anpartsselskaber. Et mindre antal personer optræder i forbindelse med 5-9 selskaber eller 10 selskaber eller derover.[48] Igen fremstår bygge- og anlægsbranchen ikke speciel.

TABEL 6.
Fordeling af unikke personer efter antallet af aktive anpartsselskaber i samme branche, hvori personen er eller har været registreret som direktionsmedlem.[49]

Antal forbundne selskaber	Bygge- og anlægsaktiviteter	Transport og godshåndtering	Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	Overnatningsaktiviteter og restaurationsaktiviteter	Liberale, videnskabelige og tekniske aktiviteter	Fremstillingsaktiviteter
10+ selskaber	0,1%	0,3%	0,1%	0,3%	0,1%	0,0%
5-9 selskaber	0,2%	0,4%	0,5%	1,0%	0,2%	0,0%
3-4 selskaber	1,1%	1,5%	2,3%	3,5%	1,8%	0,8%
2 selskaber	6,7%	7,2%	8,2%	10,0%	8,9%	5,4%

Bygge- og anlægsbranchen har således en relativt lav andel af personer med direktionsforbindelser til flere anpartsselskaber sammenlignet med de øvrige analyserede brancher. Dette betyder dog ikke, at personforbindelser ikke i sig selv er relevante, også i bygge- og anlægsbranchen.

Ledelsesskift i ophørte selskaber i bygge- og anlægsbranchen

Ledelsesskift er relevante, fordi hyppige ændringer i ledelsen kan være relevante for, hvordan et selskab organiseres og styres over tid. Ledelsesskift kan være almindelige som led i legitim erhvervsaktivitet, men i kombination med selskabets ophør kan hyppige skift være relevante at undersøge nærmere, særligt i forbindelse med stråmandsaktivitet.

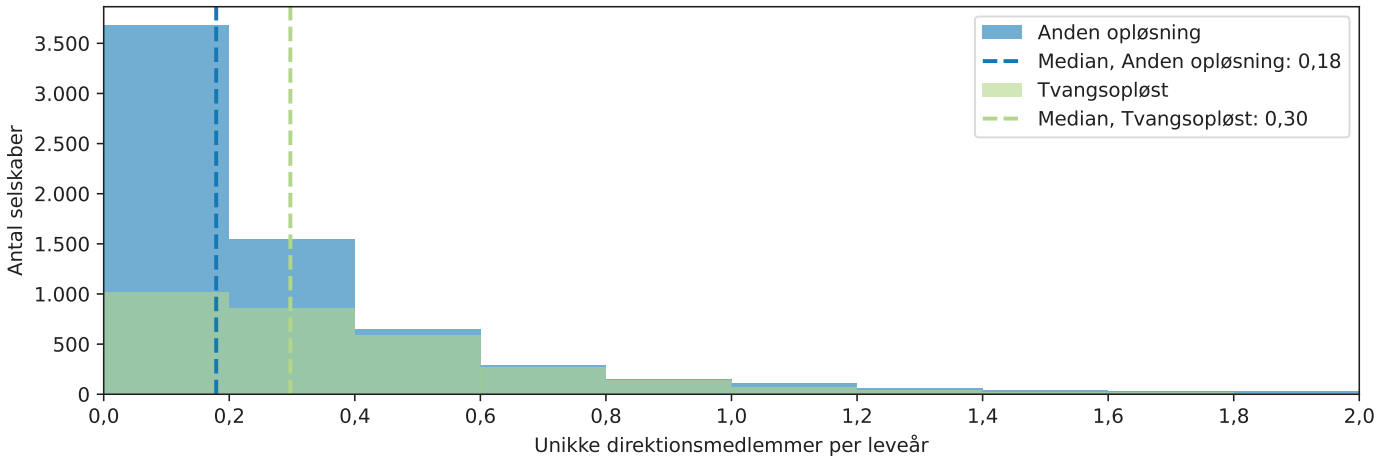
Figur 3 viser en fordeling over, hvor mange forskellige personer, der har siddet i direktionen i et ophørt anpartsselskab i bygge- og anlægsbranchen i forhold til, hvor længe selskabet har eksisteret.[50] Målet skal ses som en indikator for intensiteten af ledelsesskift i opløste selskaber.[51] Jo højere værdi af x-aksen jo flere direktionspersoner relativt til selskabets levetid. Selskaberne er opdelt i to delsegmenter: dem der er blevet tvangsopløst, og dem der er ophørt på anden vis. Således sammenlignes her ikke på tværs af brancher; i stedet undersøges om variation i ledelsesskift inden for branchen hænger sammen med, hvordan et selskab er ophørt.[52]

Figur 3 viser, at medianen for tvangsopløste selskaber er 0,30, mens medianen for selskaber med en anden opløsningshændelse er 0,18. Dette indikerer, at tvangsopløste anpartsselskaber i bygge- og anlægsbranchen typisk har relativt flere direktionspersoner per leveår end anpartsselskaber opløst på en anden måde.[53] Således

48 Vi understreger, at dette kan afspejle almindelig erhvervsaktivitet, serieiværksætteri og koncernlignende strukturer.
49 Procenterne er beregnet i forhold til det samlede antal identificerede personer i hver branche. Selskabernes aktive status er opgjort pr. 31. marts 2026, mens personrollerne ikke nødvendigvis var aktuelle på dette tidspunkt.
50 Se bilag 1 "Kvantitativt Metodenotat", note 4.
51 Målet er ikke perfekt, og angiver ikke direkte ledelsesskift. F.eks. kan flere personer være tilknyttet en direktion på samme tid.
52 Ved kun at sammenligne selskaber inden for samme branche begrænses betydningen af brancheforskelle. Herved kan laves en mere direkte sammenligning mellem tvangsopløste selskaber og selskaber der er opløst på anden vis.
53 En logistisk regressionsanalyse af anpartsselskaber som er blevet henholdsvist (i) tvangsopløst eller (ii) opløst på anden vis mod antallet af unikke direktionspersoner som kan tilknyttes et selskab og selskabets alder ved opløsningen viser, at begge variable er statistisk signifikante. Specielt er antallet af unikke direktionspersoner associeret med en positiv koefficient. Samtidigt er selskabets alder associeret med en negativ koefficient. Flere unikke direktionspersoner er således forbundet med højere odds for tvangsopløsning relativt til anden opløsning, mens længere levetid er forbundet med lavere odds. Resultatet er associativt og bør ikke fortolkes kausalt.

er ledelsesskift et relevant forhold at sammenholde med andre karakteristika ved de ophørte anpartsselskaber.

FIGUR 3. Antal unikke personer registreret i direktionen per leveår for anpartsselskaber i bygge- og anlægsbranchen, opdelt efter selskaber, som har haft (i) en tvangsopløsningshændelse eller (ii) en anden opløsningshændelse.[54] Af visuelle hensyn viser histogrammet kun observationer med højst 2 unikke direktionspersoner per leveår; de viste medianer er beregnet før denne visuelle afgrænsning.

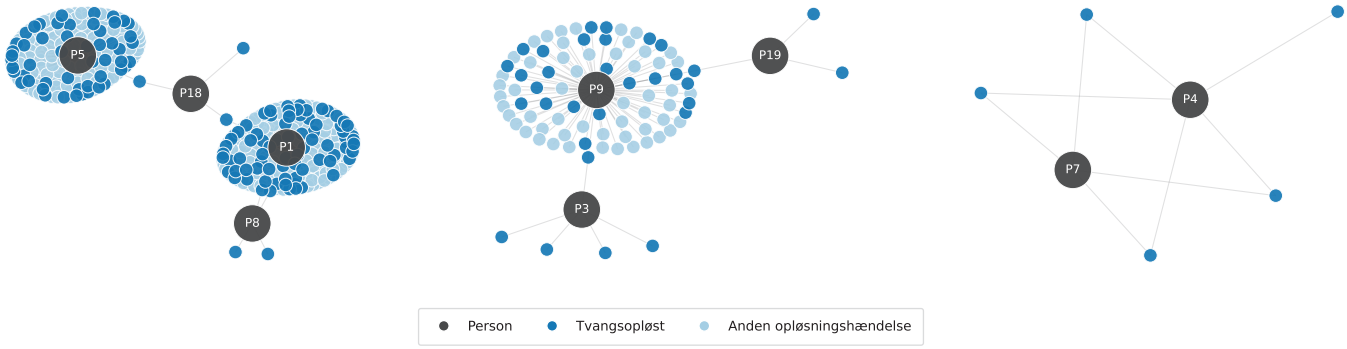

Netværksanalyse af direktører i bygge- og anlægsbranchen

Ved hjælp af en netværksanalyse er det desuden undersøgt, om de samme personer går igen som direktører i flere anpartsselskaber i bygge- og anlægsbranchen, der er blevet tvangsopløst. Vi har udtaget top 20 direktører i forhold til andelen af tvangsopløste anpartsselskaber, hvori de har været direktør, relativt til hvor mange ophørte anpartsselskaber, de samlet set har været direktør i. Direktørerne er udvalgt ved hjælp af en Wilson lower-bound-score.[55] Over de 20 direktører ses i gennemsnit ca. 31 direktør-selskabsforbindelser, hvilket er markant højere end gennemsnittet i den generelle population, hvor der kun ca. er 1 selskabsforbindelse pr. direktør.

Figur 4 illustrerer netværket fundet ved netværksanalysen. Figuren har alene til formål at illustrere, hvordan nogle få personer og persongrupper optræder i forbindelse med mange tvangsopløsninger af anpartsselskaber i bygge- og anlægsbranchen. [56]

FIGUR 4.
Udvalgte direktørnetværk blandt ophørte anpartsselskaber i bygge- og anlægsbranchen. Personer/direktører er vist som sorte noder, mens selskaber er farvekodet efter, om de er tvangsopløst eller ophørt på anden vis. Betegnelserne P1, P2, P3, etc. angiver direktørernes placering efter en Wilson lower-bound-score for andelen af ophørte anpartsselskaber, der er blevet tvangsopløst, hvor P1 har den højeste score.[57] Bemærk, at kun et udvalg af netværk er vist.

Netværksanalysen viser således, at der findes en mindre gruppe personer med meget omfattende forbindelser til ophørte selskaber, herunder flere tvangsopløste selskaber. Dette kan have fuldt legitime årsager. Fundet peger dog på, at personforbindelser kan være relevante i forbindelse med risikoen for økonomisk kriminalitet.

54 Se bilag 1 "Kvantitativt Metodenotat", note 4.
55 Rangeringen bygger på en Wilson lower-bound-score; se bilag 1 "Kvantitativt Metodenotat", note 4. Sammenligningen er deskriptiv og påvirkes af udvælgelsen af de 20 personer; den er ikke et uafhængigt estimat af koncentrationen.
56 Se bilag 1 "Kvantitativt Metodenotat", note 4.
57 Se bilag 1 "Kvantitativt Metodenotat", note 4.

06.

Trusselsområder og tilhørende risikosignaler

6.1 Overblik over trusselsområder 37
6.2 Skat og moms.....38
6.3 Gæld og kreditorforhold.....40
6.4 Arbejdsforhold.....42
6.5 Personer med betroede funktioner.....44
6.6 Dokumentation.....46
6.7 Hvidvask 48

6.1 Overblik over trusselsområder

Dette kapitel gennemgår analysens seks overordnede trusselsområder i bygge- og anlægsbranchen. Trusselsområderne er en analytisk inddeling af trusselsbilledet og skal ikke forstås som en opdeling af økonomisk kriminalitet i selvstændige kriminalitetsformer.

For hvert trusselsområde beskrives først nationale risici og derefter branchespecifikke risici. Herefter beskrives den potentielle trussel samt de identificerede trusselsmetoder og tilhørende eksempler. Afslutningsvis præsenteres de risikosignaler, der er udledt på baggrund af trusselsmetoderne og kvalificeret gennem den øvrige analyse.

De seks trusselsområder er:

- Skat og moms
- Gæld og kreditorforhold
- Arbejdsforhold
- Personer med betroede funktioner
- Dokumentation
- Hvidvask

Trusselsområderne kan overlappe, og en trusselsmetode eller et risikosignal kan derfor være relevant inden for flere trusselsområder. I flere af de analyserede sager anvendes flere trusselsmetoder samtidig og som led i samme forløb, fx når fiktive fakturaer både skjuler sort arbejde og giver et uberettiget momsfradrag. Opdelingen i trusselsområder og trusselsmetoder er en systematisk inddeling, der gør det lettere for virksomheder, organisationer og myndigheder at skelne de enkelte fremgangsmåder fra hinanden, genkende de tilhørende risikosignaler og forebygge, at metoderne tages i brug.

De kvantitative registerresultater indgår løbende, hvor de understøtter eller nuancerer den kvalitative analyse.

Skat og moms	Ufuldstændig bogføring og angivelse	Sort arbejde	Over- og underfakturering	Falske fakturaer	Kædesvig
Gæld og kreditorforhold	Gæld til ansatte	Gæld til det offentlige og andre kreditorer	Tømning af selskab	Videreførelse af aktiver i nyt selskab	Konkursrytteri
Arbejdsforhold	Brug af illegal arbejdskraft	Arbejdsmiljø- og sikkerhedsbrud	RUT-registrering	Falske selvstændige	
Personer med betroede funktioner	Returkommission	Bestikkelse for adgang til opgave	Privat berigelse gennem værdier og goder		
Dokumentation	Falske identitetsdokumenter	Manipulerede analyserapporter	Falske fakturaer	Falske løn- og tidsregistreringer	
Hvidvask	Selvhvidvask	Gennemstrøm-nings-virksomheder			

6.2 Skat og moms

Nationale risici

Skat og moms udgør et væsentligt trusselsområde i det nationale risikobillede for økonomisk kriminalitet.[58] ROCKWOOL Fondens undersøgelse af sort arbejde viser, at omkring hver femte dansker arbejdede sort i 2021 og estimerer et betydeligt tab af skatteprovenu.[59] Undersøgelsen belyser sort arbejde som et bredere samfundsøkonomisk fænomen og er ikke en opgørelse af strafbare forhold, men indgår i denne analyse for at belyse et forhold, der kan være relevant for risikoen for økonomisk kriminalitet. På momsområdet peger Skattestyrelsens opgørelser på, at momssvig kan være omfattende og komplekst. Styrelsen fandt fejl i 87 pct. af kontrollerne mod momskarruseller i 2023, og kontrolindsatsen har siden 2018 ført til opkrævninger for over 2,5 mia. kr. Kontrolresultaterne dokumenterer ikke i sig selv kriminalitet, men understøtter, at bevidst og systematisk misbrug af momsregler er et relevant område for denne analyse.[60]

Branchespecifikke risici

Bygge- og anlægsbranchen er relevant i forhold til trusselsområdet for skat og moms. Dette ses blandt andet ved, at bygge- og anlægsbranchen særskilt fremhæves i ROCKWOOL Fondens undersøgelse om sort arbejde. Ifølge rapporten udgør den gennemsnitlige sorte indkomst i branchen ca. 65.000 kr. årligt for dem, der udfører det.[61] Mængden af sort arbejde viser, sammenholdt med de analyserede sager, at skat og moms udgør et relevant trusselsområde i bygge- og anlægsbranchen.

Trussel

I de analyserede sager er truslen knyttet til ejeren, direktøren eller den person, der har den reelle økonomiske kontrol over virksomheden. Det kan skyldes, at det regnskabsmæssige mandat ligger hos lederen, og at denne selv tjener direkte på virksomhedens overskud.

Trusselsmetoder

De nedenstående identificerede trusselsmetoder fra sagerne viser, at skat og moms kan unddrages gennem forskellige metoder, der skjuler eller manipulerer grundlaget for virksomhedens skatte- og momsbetaling.

Ufuldstændig bogføring og angivelse:
Virksomheden eller dens aktivitet bliver kun delvist eller mangelfuldt ført ind i systemet. Aktiviteten eksisterer i regnskabet, men regnskab og angivelse dækker ikke hele den reelle aktivitet. Se nedenstående eksempler:

- Virksomhed indgiver 0 kr. i salgsmoms, selvom virksomheden har haft salgsmoms.
- Virksomhed indtægtsfører med vilje ikke materialesalg korrekt, så det påvirker salgsmomsen og den skattepligtige indkomst.

Sort arbejde:
Sort arbejde kan vise sig som tilfælde, hvor den skatte- og momspligtige aktivitet i praksis holdes uden for myndighedernes grundlag. Se nedenstående eksempler:

- Person driver fiktiv virksomhed, der ikke er registreret i CVR og fakturerer kunderne, som var der en reel virksomhed. Intet oplyses til myndighederne, i stedet går indtægten til egen formue.
- Selskabsejer registrerer sin virksomhed i CVR, men indrapporterer intet til myndighederne om virksomhedens reelle aktiviteter (uregistrerede aktiviteter).

58 Hvidvasksekretariatet (2022).
59 Rockwool Fonden (2025).
60 Skattestyrelsen (2025).
61 Rockwool Fonden (2025).

Over- og underfakturering:
En leverance faktureres til et beløb, der ikke svarer til værdien af den reelle handel. Ved underfakturering sættes prisen lavere end den faktiske værdi, så en del af omsætningen eller værdien ikke bliver ramt korrekt af skatte- og momsbetaling. Ved overfakturering sættes prisen højere, så der skabes et forkert grundlag for fradrag, betaling eller viderefakturering. Se nedenstående eksempel:

- Den oprindelige fakturering ledes igennem et mellemled, hvor fakturaen omskrives, så den understøtter skatte- og momsunddragelse over for næste led i kæden (omfakturering).

Falske fakturaer:
En faktura dækker ikke over en reel leverance af varer eller ydelser, men fakturaen skaber et formelt grundlag for, at handel eller leverance er sket. Se nedenstående eksempler:

- Virksomhed køber falske fakturaer for at få et uretmæssigt fradrag for omkostninger og moms.
- Virksomhed køber falske fakturaer for at justere sin skattepligtige indkomst eller betalinger.

Kædesvig:
En kæde af selskaber, underleverandører eller fakturaled indgår i et forløb, der kan få transaktioner til at fremstå legitime.[62] Kædesvig adskiller sig fra de øvrige trusselsmetoder ved, at den organisatoriske opbygning af forløbet indgår som et centralt element i at sløre de faktiske forhold. Se nedenstående eksempler:

- Virksomhed sender fiktive fakturaer gennem en kæde af selskaber, så det ser ud, som om der handles varer eller ydelser mellem virksomhederne. Selskaberne fratrækker herefter købsmoms eller anmoder om udbetaling af negativ moms, selvom der ikke har været nogen reel handel.
- Virksomhed lader reelt arbejde udføre af sort arbejdskraft og får samtidig andre selskaber til at udstede fiktive fakturaer for levering af mandskab. På den måde skjules lønudbetalingerne som betalinger til underentreprenører, samtidig med at virksomheden opnår et uberettiget momsfradrag.
- Virksomhed indgiver systematisk forkert moms over en længere periode for at kunne udtage momsen til eget brug (momskarrusel).[63]

Risikosignaler

Ud fra de analyserede sager og de kvantitative analyser har vi identificeret nedenstående risikosignaler på trusselsområdet skat og moms, som videreføres til sårbarhedsanalysen i kapitel 7:[64]

!	Virksomheder, der indsender nul-angivelser eller meget lave momsangivelser trods synlig byggeaktivitet.
!	Uregistrerede virksomheder eller virksomheder, hvor CVR-oplysninger ikke stemmer overens med den faktiske aktivitet.
!	Omsætning, materialesalg eller udførte ydelser, som ikke fremgår af regnskabet.
!	Manglende sammenhæng mellem virksomhedens synlige aktivitet og den angivne omsætning eller indkomst.
!	Fakturabeløb, prisangivelser eller betalingsstrømme, der systematisk afviger fra den faktiske leverance eller aftalte pris.
!	Fakturaer fra underleverandører, hvor reelle leverancer eller udført arbejde ikke kan dokumenteres.
!	Komplekse fakturaflow eller underleverandørkæder, hvor den reelle leverandør eller pengestrøm er vanskelig at identificere.
!	Hyppig anvendelse af nye selskaber eller underleverandører uden en tydelig forretningsmæssig begrundelse.
!	Ulogiske adressesammenfald mellem virksomheder fra forskellige brancher.

62 Skattestyrelsen (B).
63 Skattestyrelsen (A).
64 Relevant for disse risikosignaler er især fra den kvantitative analyse i kapitel 5.3.

6.3 Gæld og kreditorforhold

Nationale risici

Gæld og kreditorforhold udgør et relevant trusselsområde i det nationale risikobillede for økonomisk kriminalitet, fordi økonomisk kriminalitet kan manifestere sig ved, at virksomheder eller personer pådrager sig gæld uden reel intention om at tilbagebetale den og samtidig indretter sig på at opnå eller bevare økonomiske fordele gennem gældsættelsen. Gældsstyrelsens screening af virksomheder med gæld til det offentlige omfattede i 2024 over 23.000 virksomheder, og indsatsen samme år førte til inddrivelse af ca. 4,5 mia. kr., heraf ca. 1,9 mia. kr. fra konkurssager.[65] Tallene omfatter virksomheder med gæld og er derfor ikke et mål for økonomisk kriminalitet, men tallene illustrerer omfanget af virksomhedsrelateret gæld og den økonomiske eksponering for kreditorerne.

Branchespecifikke risici

Bygge- og anlægsbranchen udgør et relevant område i det branchespecifikke risikobillede for gæld og kreditorforhold, blandt andet fordi branchen har et relativt højt konkursniveau. I første kvartal 2026 udgjorde virksomheder i bygge- og anlægsbranchen 24,7 pct. af alle konkurser i aktive virksomheder ifølge Danmarks Statistik.[66] Branchen stod samtidig for 17,3 pct. af de tabte job og 19,0 pct. af den konkursramte omsætning. Konkurs er ikke i sig selv udtryk for økonomisk kriminalitet, men et højt konkursniveau indebærer, at betydelige mængder gæld og krav kan blive efterladt i virksomheder, der ophører. De analyserede sager viser samtidig, hvordan gæld kan indgå som et bevidst element i forløb, hvor økonomiske forpligtelser opbygges eller efterlades uden reel intention om tilbagebetaling.

Trussel

I de analyserede sager er truslen knyttet til ejeren, direktøren eller den person, der har den reelle økonomiske kontrol over virksomheden. Disse personer har mulighed for at disponere over virksomhedens betalingsstrømme og beslutte, om forpligtelser skal betales, udskydes eller efterlades i et konkursbo. I nogle sager afspejler den formelle ledelse ikke den reelle styring, og stråmænd eller nærtstående personer kan anvendes til at skjule den egentlige beslutningsmagt.

Trusselsmetoder

De identificerede trusselsmetoder fra sagerne viser, at gæld kan anvendes som et middel til at begå økonomisk kriminalitet.

Gæld til ansatte:
Uretmæssig gæld til ansatte kan vise sig som situationer, hvor virksomheden fortsætter driften, selv om løn eller andre personaleomkostninger ikke bliver betalt korrekt. Se nedenstående eksempel:

- Virksomhed udbetaler kun en mindre sum af det kontraktuelt aftalte beløb og lever dermed på en kontinuerlig ophobning af gæld til de ansatte (grov underbetaling).

Gæld til det offentlige og andre kreditorer:
Virksomheden opretholder driften på bekostning af betydelig gæld til det offentlige og andre kreditorer, der ikke bliver afregnet korrekt. Se nedenstående eksempler:

- Virksomhed fortsætter driften af selskab ved at ophobe så meget gæld som muligt til myndighederne (skat, moms, arbejdsmarkedsbidrag mv.) uden intention om tilbagebetaling.
- Virksomhed har gæld til det offentlige, og lader samarbejdspartnere tro på, at virksomheden vil foretage leverancer selvom det ikke er intentionen. Herved er det både en finansiel postering, og det går ligeledes ud over selve byggeprojektet, som kommer til at mangle en række leverancer.

65 Gældsstyrelsen (2025).
66 Danmarks Statistik (2026b).

Tømning af selskab:
Tømning af selskab (fx ved skyldnersvig) viser sig som situationer, hvor værdier trækkes ud af virksomheden, før kreditorerne får adgang til dem. Se nedenstående eksempel:

- Direktør for en virksomhed udtager værdier (penge, biler, kunst mv.) ulovligt fra sit selskab til egen disposition eller andres gunst.

Videreførelse af aktiver i nyt selskab:
Dele af aktiver bliver tømt fra den nødlidende virksomhed, men overføres til et nyt selskab, mens den gamle virksomhed står tilbage med gæld uden denne aktivmasse. Se nedenstående eksempel:

- Kort før konkurs viderefører direktør al kapital (fx gennem stråmænd) til ny virksomhed for at fortsætte drift ved finansiering gennem nye gældspositioner.

Konkursrytteri:
I de grovere tilfælde glider gældsopbygning og aktivunddragelse sammen i et konkursrytteri, hvor samme personer eller netværk fortsætter i nye selskaber, mens de gamle krav efterlades ubetalt. Personerne gentager altså mønstret og bliver som oftest pålagt konkurskarantæne. Se nedenstående eksempler:

- Virksomhed ansætter udenlandsk stråmandsdirektør til at stå på papiret for det danske selskab således, at myndighederne trods tidligere konkurser ikke registrerer den egentlige bagmand, før det er for sent og gælden har akkumuleret sig til en betydelig sum.
- Virksomhed udnytter EU's frie bevægelighedsregler og opretter selskaber i andre EU-lande, for derigennem at undgå søgelyset fra de danske myndigheder. Direktør fortsætter trods allerede at være under konkurskarantæne.

Risikosignaler

Ud fra de analyserede sager og de kvantitative analyser har vi identificeret nedenstående risikosignaler på trusselsområdet gæld og kreditorforhold, som videreføres til sårbarhedsanalysen i kapitel 7:[67]

!	Ubetalte lønkrav, feriepenge eller pension, selv om virksomheden fortsætter driften.
!	Stor gæld til leverandører, underleverandører eller det offentlige.
!	Kortlivede selskaber med hurtig opbygning af gæld.
!	Manglende regnskaber, bogføring eller dokumentation.
!	Overførsler til nærtstående, stråmænd eller andre selskaber kort før konkurs.
!	Usædvanlige hævninger eller private udgifter, der reducerer selskabets aktiver.
!	Uoverensstemmelse mellem selskabets værdier af aktiver i forhold til omsætningens størrelse.
!	Fortsat aktivitet i nye selskaber, mens de gamle krav efterlades ubetalte.
!	Uklarheder om ledelsesmæssige forhold og situationer, hvor fysiske repræsentanter ikke stemmer overens med den registrerede ledelse i CVR.
!	Stor udskiftning i ledelsespersoner; direktører, der ikke umiddelbart er involveret i den daglige drift.
!	Gentagne konkurser eller konkurskarantæner hos samme person.

67 Relevant for disse risikosignaler er især fra den kvantitative analyse, kapitel 5.6 og 5.7.

6.4 Arbejdsforhold

Arbejdsforhold omfatter i denne analyse kun afgørelser med lovbrud jf. kapitel 3.2, hvilket betyder, at sager, som kun omhandler brud på overenskomstmæssige forhold, ikke er medtaget. Det betyder ikke, at overenskomstmæssige brud ikke kan være relateret til økonomisk kriminalitet, men at et overenskomstbrud i sig selv ikke er kriminelt.

Nationale risici

Arbejdsforhold indgår i det nationale risikobillede for økonomisk kriminalitet, fordi økonomisk kriminalitet kan manifestere sig i forbindelse med anvendelse, organisering og aflønning af arbejdskraft. Økonomiske fordele kan opnås gennem forhold, der omgår eller tilsidesætter regler og forpligtelser på arbejdsmarkedet.

Endvidere eksisterer der en bredere udfordring med social dumping i Danmark. Skattestyrelsen har oplyst, at der i perioden 2019-2023 blev afsluttet ca. 7.400 sager om social dumping, hvor der blev konstateret fejl i knap 3.600 sager.[68] Tillige har Arbejdstilsynet opgjort landsdækkende fællesaktioner, som er udført i samarbejde med Skattestyrelsen og politiet i perioden 2012-2024. I denne periode er der afgivet lidt over 4.000 arbejdsmiljøreaktioner, hvoraf ¼ af reaktionerne til danske virksomheder omfattede udenlandsk arbejdskraft.[69] Opgørelserne beskriver ikke i sig selv omfanget af økonomisk kriminalitet, men viser, at der er væsentlige risici i relation til arbejdsforhold. I denne analyse fokuseres der udelukkende på den del af social dumping, som vedrører lovbrud i relation til risikoen for økonomisk kriminalitet.[70]

Branchespecifikke risici

Bygge- og anlægsbranchen fremstår som et relevant område i det branchespecifikke risikobillede for arbejdsforhold. Af Skattestyrelsens opgørelse fremgår, at bygge- og anlægsbranchen stod for over 4.300 afsluttede sager om social dumping i perioden 2019-2023, og at branchen stod for 64 pct. af det samlede reguleringsbeløb i de sager, hvor der blev konstateret fejl.[71] I forlængelse heraf har Dansk Erhverv redegjort for en betydelig stigning i udenlandsk arbejdskraft i bygge- og anlægsbranchen - fra 4.300 internationale kolleger i 2010 (svarende til ca. 3,7% af den samlede beskæftigelse) til 26.500 fuldtidsbeskæftigede i 2024 (svarende til ca. 16,3% af den samlede beskæftigelse).[72] Herudover registrerede Center mod Menneskehandel i 2025, at tre personer var udsat for tvangsarbejde i byggebranchen.[73] Opgørelserne viser, at der i bygge- og anlægsbranchen er væsentlige risici relateret til arbejdsforhold, som kan være relevante i forhold til risikoen for økonomisk kriminalitet.

Trussel

I de analyserede sager er truslen knyttet til arbejdsgivere og andre personer med ledelsesansvar, der har mulighed for at påvirke rekruttering, aflønning, arbejdsvilkår eller adgang til byggepladsen.

68 Skattestyrelsen (2024).
69 Arbejdstilsynet (u.d.).
70 Københavns Universitet (u.d.).
71 Skattestyrelsen (2024).
72 Dansk Erhverv (2025).
73 Center mod Menneskehandel, Social- og Boligstyrelsen (2026).

Trusselsmetoder

De identificerede trusselsmetoder viser, at tilsidesættelse af en række regulatoriske krav eller vilkår kan reducere virksomhedens omkostninger eller på anden måde skabe et økonomisk incitament, som påvirker risikoen for økonomisk kriminalitet.

Brug af illegal arbejdskraft:
Arbejdskraft anvendes, selv om personen ikke har lovligt grundlag for at arbejde i Danmark, f.eks. fordi den nødvendige arbejdstilladelse mangler eller opholdsgrundlaget ikke giver adgang til det pågældende arbejde. Den økonomiske fordel kan bestå i, at virksomheden får adgang til arbejdskraft, som ikke lever op til dansk regulering. Se nedenstående eksempler:
- Virksomhed beskæftiger udenlandsk arbejdskraft velvidende, at de pågældende arbejder på falske papirer.
- Virksomhed beskæftiger udenlandsk arbejdskraft uden gyldig arbejdstilladelse.

Arbejdsmiljø- og sikkerhedsbrud:
Arbejdsmiljø- og sikkerhedsregler tilsidesættes, hvor virksomheden opnår en økonomisk fordel ved at undlade eller utilstrækkeligt gennemføre de foranstaltninger, der kræves for arbejdet. Se nedenstående eksempler:
- Virksomhed undlader tilstrækkelig sikring for stilladsmedarbejdere i forhold til nedstyrtning.
- Virksomhed undlader korrekte foranstaltninger ved jordudgravninger til sikring mod sammenstyrtning.

RUT-registrering:
Udenlandske virksomheder kan undlade den lovpligtige RUT-registrering. Den økonomiske fordel ligger blandt andet i, at manglende registrering slører virksomhedens udførsel af arbejde på dansk grund og virksomheden kan derfor omgå omkostninger relateret til danske lovkrav. Se nedenstående eksempel:
- Udenlandsk virksomhed deltager i et dansk byggeri uden at have registreret sig i RUT.

Falske selvstændige:
Arbejdet lægges formelt ud til en selvstændig underleverandør, men den reelle relation fungerer som almindeligt lønmodtagerarbejde. Det økonomiske incitament er at undgå skat og AM-bidrag. Se nedenstående eksempel:
- Virksomhed bruger udenlandske enkeltmandsvirksomheder, men afregner på timebasis, selv om personerne arbejder personligt uden reel økonomisk risiko og dermed i praksis fungerer som lønmodtagere.

Risikosignaler

Ud fra de analyserede sager og de kvantitative analyser har vi identificeret nedenstående risikosignaler på trusselsområdet arbejdsforhold, som videreføres til sårbarhedsanalysen i kapitel 7:[74]

!	Udenlandsk arbejdskraft uden klar dokumentation for opholds- og arbejdstilladelse.
!	Arbejdskraft, der kommer uden for EU.
!	Udenlandske virksomheder, som ikke fremgår af RUT-registret.
!	Gentagne sikkerhedsbrud, manglende værnemidler eller arbejde uden forsvarlig planlægning.
!	Stor andel af enkeltmandsvirksomheder i leverandørkæden.

74 Relevant for disse risikosignaler er især kapitel 5.4.

6.5 Personer med betroede funktioner

Trusselsområdet omfatter personer med betroede funktioner i virksomheder og projekter i bygge- og anlægsbranchen, som gennem deres funktion har legitim adgang til oplysninger, beslutninger, aktiver eller andre ressourcer. Insiderforhold bliver ikke altid opdaget eller anmeldt og kan derfor være underrepræsenteret i det offentligt tilgængelige sagsmateriale.

Nationale risici

Personer med betroede funktioner indgår i det nationale risikobillede for økonomisk kriminalitet, fordi den legitime adgang til virksomheders værdier, oplysninger, betalinger eller beslutningsprocesser kan misbruges til at opnå en økonomisk fordel for sig selv eller andre. I perioden 2010-2025 blev der ifølge Danmarks Statistiks opgørelser i gennemsnit anmeldt over 1.100 sager om mandatsvig om året, mens der i gennemsnit blev dømt 46 personer om året.[75] Mandatsvig omfatter imidlertid et bredere område end insiderforhold i den afgrænsning, der anvendes i denne analyse, og tallene kan derfor ikke anvendes som et direkte mål for omfanget af insidertruslen. De viser dog, at misbrug af betroede funktioner indgår i de nationale risici.

Branchespecifikke risici

Bygge- og anlægsbranchen er relevant at undersøge, når det gælder personer med betroede funktioner. Det skyldes, at medarbejdere og samarbejdspartnere kan have adgang til økonomiske værdier, betalinger, kontrakter og beslutningsprocesser på tværs af virksomheder og projekter.

Branchen er ofte organiseret omkring projekter, hvilket kan give mange personer og virksomheder adgang til økonomiske dispositioner og følsomme oplysninger. Der findes dog ikke branchespecifikke data, der direkte viser omfanget af insiderforhold i bygge- og anlægsbranchen.

Trussel

I de analyserede sager er truslen knyttet til personer, der gennem deres funktion har fået betroet adgang til virksomhedens eller projektets værdier, oplysninger eller beslutningsprocesser. Det afgørende er den adgang og beslutningskompetence, som funktionen giver, ikke personens formelle stillingsbetegnelse.

Trusselsmetoder

De nedenstående identificerede trusselsmetoder viser, at truslen kan komme til udtryk gennem forskellige former for udnyttelse af personer med betroede funktioner og beslutningsmagt.

Returkommission:
Betroet person med indflydelse på fx valg af entreprenør, leverandør eller rådgiver får eller kræver en privat betaling eller materiel tilbage som modydelse for at påvirke tildelingen af en opgave. Det betyder, at kontraktvalget kobles til en skjult økonomisk aftale mellem den eksterne aktør og den person, der har intern indflydelse, i stedet for at ske alene efter saglige kriterier. Se nedenstående eksempler:

- Bygherrerådgiver kræver skjult betaling fra en entreprenør for at hjælpe virksomheden med at få en kontrakt.
- Intern beslutningstager med ansvar for at godkende tilbud og fakturaer lader en leverandør levere hvidevarer eller andre varer af høj værdi direkte til sit private hjem som betaling for adgang til opgaver eller godkendelser.

75 Danmarks Statistik (2026c) og Danmarks Statistik (2026d).

Bestikkelse for adgang til opgave:
Ekstern aktør betaler penge til en beslutningstager for at få adgang til en kontrakt, et udbud eller en anden fordel, som ikke kunne være opnået på saglige vilkår. Betalingen bruges til at påvirke en myndigheds- eller kontraktbeslutning og dermed give den eksterne aktør en ulovlig konkurrencemæssig fordel. Se nedenstående eksempel:

- Virksomhed betaler myndighedspersoner i et land for at sikre sig en offentlig byggekontrakt.

Privat berigelse gennem værdier og goder:
Betroet intern person tager goder eller værdier, som tilhører virksomheden og anvender dem i privat øjemed. Se nedenstående eksempel:

- Intern driftsansvarlig med adgang til byggematerialer får overført materialer - indkøbt til virksomheden - til sit eget private byggeri.

Risikosignaler

Ud fra de analyserede sager, eksterne kilder og de kvantitative analyser har vi identificeret nedenstående risikosignaler på trusselsområdet personer med betroede funktioner, som videreføres til sårbarhedsanalysen i kapitel 7:

!	En betroet medarbejder, rådgiver eller projektansvarlig har usædvanlig stor indflydelse på valg af leverandører, entreprenører eller underleverandører.
!	Samme person håndterer både kontakt, vurdering og godkendelse i samme sag eller samme projekt.
!	Der optræder tegn på private fordele, gaver, ydelser eller andre modydelser i forbindelse med arbejde, leverancer eller projekter, som kan indikere returkommission.
!	Reel beslutningsmagt afviger fra den formelle rolle, f.eks. hvis en rådgiver, koordinator eller driftsansvarlig i praksis styrer væsentlige valg.
!	Fastansatte modtager eksterne erhvervsbetalinger af betydelig sum.
!	Medarbejder bruger ressourcer, materialer, udstyr eller ydelser til privat brug uden at få lov.
!	Personer har mange ansættelser med betroede funktioner bag sig uden referencer.
!	Beslutninger om godkendelser, betalinger eller kvalitetssikring går hurtigt igennem uden normal kontrol eller dokumentation.
!	En ekstern aktør får usædvanlig adgang til en intern person med beslutnings- eller adgangskompetence.
!	Gentagne ændringer i dokumentation, prøvesvar, bilag, fakturaer eller tekniske oplysninger.

6.6 Dokumentation

Nationale risici

Dokumentation indgår i det nationale risikobillede for økonomisk kriminalitet, fordi myndigheder, virksomheder og andre aktører anvender dokumentation som grundlag for kontrol, godkendelse, betaling og andre økonomiske dispositioner. Urigtig eller manipuleret dokumentation kan derfor give adgang til økonomiske fordele eller resultere i beslutninger på et forkert grundlag. Danmarks Statistiks opgørelser viser, at der i perioden 2010-2025 i gennemsnit blev anmeldt ca. 2.260 sager om dokumentfalsk om året, mens der i gennemsnit blev dømt ca. 300 personer om året.[76] Opgørelserne vedrører dokumentfalsk og dækker derfor ikke hele det bredere trusselsområde dokumentation, men viser, at misbrug af dokumentation udgør et nationalt relevant problemfelt.

Branchespecifikke risici

Dokumentation er relevant at undersøge i bygge- og anlægsbranchen, fordi branchen anvender dokumentation som grundlag for blandt andet kontrakter, betalinger, leverancer, kontrol og beslutninger på tværs af virksomheder og projekter. Urigtig eller manipuleret dokumentation kan derfor udgøre et relativt enkelt middel til at understøtte eller skjule økonomisk kriminalitet. Der findes ikke branchespecifikke data, som direkte kvantificerer omfanget af dokumentationsrelaterede forhold i bygge- og anlægsbranchen.

Trussel

I de analyserede sager er truslen knyttet til personer med adgang til eller mulighed for at udarbejde, ændre, godkende eller anvende dokumentation. Det kan f.eks. være virksomhedsejere, direktører, medarbejdere eller andre personer med en funktion, der giver adgang til relevante dokumenter og oplysninger. Det afgørende er, om vedkommende har mulighed for at påvirke dokumentationen og derved opnå en økonomisk eller regulatorisk fordel - ikke aktørens formelle rolle.

Trusselsmetoder

De nedenstående identificerede trusselsmetoder viser, at dokumentation kan anvendes til at skabe eller understøtte et forkert grundlag for økonomiske eller arbejdsrelaterede forhold.

Falske identitetsdokumenter:
Falske identitetsdokumenter eller arbejdstilladelser anvendes til at skabe en urigtig identitet, der giver adgang til arbejde eller byggepladser, som personen ellers ikke lovligt ville have adgang til. Den økonomiske gevinst opstår ved, at virksomheden kan anvende arbejdskraft uden at opfylde reglerne om identitet, ophold eller arbejdstilladelse. Se nedenstående eksempel:_

- Virksomhed udstyrer udenlandske arbejdere med falske ID-kort, så de fremstår som lovligt registrerede eller som EU-borgere og dermed kan arbejde på danske byggepladser uden de nødvendige tilladelser.

Manipulerede analyserapporter:
Manipulerede laboratorie- og analyserapporter anvendes til at skjule eller ændre tekniske forhold, som ellers ville udløse krav om særlige sikkerheds- eller miljøforanstaltninger. Se nedenstående eksempler:

- Byggeleder ændrer prøvesvar på en allerede igangsat byggeplads, så arbejdet fortsætter, selv om der er mistanke om asbest.
- Byggerådgiver ændrer laboratoriesvar i planlægningsfasen af et byggeprojekt, så der ikke indkalkuleres omkostningerne for sikring til fjernelse af asbest og projekteringen bliver foretaget på et forkert grundlag.

76 Danmarks Statistik (2026c) og Danmarks Statistik (2026d).

Falske fakturaer:
Der anvendes falske fakturaer til at dokumentere leverancer eller ydelser, som helt eller delvist ikke har fundet sted, eller som ikke hidrører fra den angivne leverandør. Den økonomiske gevinst opstår ved, at fakturaerne kan anvendes som grundlag for betaling, momsfradrag, bogføring eller anden økonomisk dokumentation. Se nedenstående eksempel:

- Virksomhed udsteder fakturaer, der ser ud til at komme fra en reel leverandør, selv om der ikke er leveret varer eller udført arbejde. På den måde kan virksomheden få dokumenteret udgifter, som ikke er reelle, og bruge fakturaerne til at opnå et uberettiget momsfradrag eller til at understøtte et krav mod andre.

Falske løn- og tidsregistreringer:
Falske lønsedler, timesedler og underskrifter anvendes til at skabe et urigtigt grundlag for lønudbetalinger og dokumentation af arbejdstid. Den økonomiske gevinst opstår ved, at virksomheden kan skjule den faktiske aflønning, reducere lønomkostninger eller undgå krav om løn, pension og feriepenge. Se nedenstående eksempel:

- Virksomhed lader medarbejdere underskrive blanke timesedler. Herefter kan virksomheden udfylde dem efter eget ønske med færre timer og samtidig udstede to forskellige lønsedler for samme medarbejder og periode, så både arbejdstid og løn fremstår lavere end det reelle arbejde.

Risikosignaler

Ud fra de analyserede sager og de kvantitative analyser har vi identificeret nedenstående risikosignaler på trusselsområdet dokumentation, som videreføres til sårbarhedsanalysen i kapitel 7:

!	Dokumentation, der giver adgang til arbejde eller byggepladser uden mulighed for at verificere identitet eller opholdsgrundlag.
!	Dokumentation, der ikke kan verificeres hos den oprindelige udsteder.
!	Dokumenter, hvor indhold, datoer, underskrifter eller versionshistorik fremstår ændret eller uoverensstemmende.
!	Laboratorierapporter eller analyser, der kun foreligger som redigerede kopier og ikke kan verificeres hos laboratoriet.
!	Dokumentation, der alene foreligger som kopi eller PDF uden mulighed for kontrol mod original registrering eller database.
!	Fakturaer eller betalingsbilag, hvor leverandøren ikke kan dokumenteres, eller hvor leverancen ikke kan verificeres.
!	Uklar sammenhæng mellem timer og lønudbetaling i forhold til det forventede arbejde.

6.7 Hvidvask

Hvidvask er håndtering af udbytte fra økonomisk kriminalitet med det formål at skjule eller sløre midlernes ulovlige oprindelse, så de fremstår som lovligt erhvervet. Hvidvask adskiller sig fra de øvrige trusselsområder, fordi analysen ikke fokuserer på den bagvedliggende kriminalitet, men på den efterfølgende håndtering og sløring af udbyttet.

Nationale risici

I det nationale risikobillede for økonomisk kriminalitet indgår hvidvask, fordi udbytte fra bagvedliggende økonomisk kriminalitet, gennem hvidvask, kan skjules eller integreres i den legale økonomi for at sløre midlernes oprindelse. I Den Nationale Risikovurdering af Hvidvask fra 2022 estimerede Hvidvasksekretariatet, med udgangspunkt i et globalt FN-skøn, at der i Danmark årligt blev hvidvasket 68 mia. kr.[77] Hvidvask gør det muligt at bevare og anvende udbytte fra økonomisk kriminalitet og kan dermed understøtte fortsat og organiseret økonomisk kriminalitet.

Branchespecifikke risici

Bygge- og anlægsbranchen er relevant i det branchespecifikke risikobillede for hvidvask. Det skyldes blandt andet branchens store pengestrømme, brug af kontanter, mange underleverandører og brug af udenlandsk arbejdskraft.

I Hvidvasksekretariatets rapport for fjerde kvartal 2025 ligger "Gennemførelse af byggeprojekter" på niendepladsen blandt de 20 brancher, hvor den største andel af virksomheder har været genstand for mindst fem underretninger om mistanke om hvidvask. Underretningerne kommer fra banker og andre virksomheder og personer, der er omfattet af hvidvaskloven. Mere end 12 % af virksomhederne i branchen har været genstand for mindst fem underretninger.

Også andre dele af bygge- og anlægsbranchens værdikæde er højt placeret. Nedrivningsbranchen ligger eksempelvis på tredjepladsen, hvor mere end 16 % af virksomhederne har været genstand for mindst fem underretninger.

Underretningerne dokumenterer ikke, hvor meget hvidvask der faktisk finder sted. De viser, at de underretningspligtige aktører har observeret mistænkelige forhold, og at aktiviteter med tilknytning til bygge- og anlægsbranchen indgår i det nationale risikobillede for hvidvask.

Trussel

I de analyserede sager er truslen knyttet til personer eller virksomheder, der råder over udbytte fra økonomisk kriminalitet, og som kan anvende virksomheder, transaktioner eller aktiviteter i bygge- og anlægsbranchen til at sløre eller integrere udbyttet. Truslen kan både være knyttet til personer og virksomheder i branchen og til eksterne personer, der anvender branchen som kanal for hvidvask.

77 Hvidvasksekretariatet (2022).

Trusselsmetoder

De nedenstående identificerede trusselsmetoder viser, at hvidvask i bygge- og anlægsbranchen kan opstå i branchen eller at branchen kan være kanal for selve hvidvaskprocessen. Der er ikke identificeret sager, hvor personer eller virksomheder fra bygge- og anlægsbranchen har anvendt professionelle hvidvaskere til at håndtere udbytte fra økonomisk kriminalitet begået i branchen.

Selvhvidvask:
Opstår, når en virksomhedsejer selv påbegynder en hvidvaskproces af allerede ulovlige midler, som er udbytte fra anden kriminalitet. Virksomhedsejeren påbegynder altså selv at vaske egne sort-erhvervede penge hvide. Se nedenstående eksempel:

- Virksomhed har et ulovligt udbytte. Der betales en række falske fakturaer vel vidende at der ikke ligger en reel vareleverance eller ydelse bag. Betalingen bliver dermed første led i at sløre midlernes oprindelse, fordi pengene får et skær af en legitim forretningsbetaling, selv om transaktionen i realiteten kun tjener til at skjule og legitimere ulovlige midler. Når fakturaerne samtidig bogføres i momsregnskabet, kan virksomheden både sløre egne ulovlige penge og opnå et uberettiget momsfradrag eller momsrefusion.

Gennemstrømningsvirksomheder:
Gennemstrømningsvirksomheder bruges, når en betroet person mod betaling stiller selskabets konto og adgangsoplysninger til rådighed, så store beløb kan føres gennem virksomheden og ud i det finansielle system. Det afgørende er, at selskabet ikke anvendes til reel drift, men til at flytte og skjule midler fra anden kriminalitet. Se nedenstående eksempel:

- Direktør stiller mod betaling sit NemID/MitID og sin virksomheds konto til rådighed for andre, så store beløb kan løbe gennem selskabet og videre til udlandet. På den måde bruges virksomheden som et gennemstrømningsled, der skjuler pengenes oprindelse og giver midlerne et skær af legitim forretningsaktivitet.

Risikosignaler

Ud fra de analyserede sager og de kvantitative analyser har vi identificeret nedenstående risikosignaler på trusselsområdet hvidvask, som videreføres til sårbarhedsanalysen i kapitel 7:

!	Fakturaer fra leverandører, hvor den reelle leverance ikke kan dokumenteres.
!	Kontantbetalinger eller kontantbaseret arbejdskraft, der indgår i projektøkonomi eller betalinger uden klar sporbarhed.
!	Stigning i betalinger til leverandører, som ikke normalt leverer til virksomheden.
!	Stor stigning i omsætning ude af takt med markedsudviklingen.
!	Store beløb føres hurtigt videre gennem virksomheden uden tydelig driftsmæssig begrundelse.
!	Flere selskaber registreret på samme adresse, særligt hvor adressen fremstår som kontorhotel eller virksomhedsservice.
!	Underleverandørkæder, hvor pengestrømme og den reelle modtager er vanskelige at identificere.

07.

Sårbarheder

7.1 Fra trusselsområder og risikosignaler til sårbarheder 51
7.2 Nationale sårbarheder 52
7.3 Branchespecifikke sårbarheder 54
7.4 Operationelle sårbarheder 56

7.1 Fra trusselsområder og risikosignaler til sårbarheder

I det foregående kapitel er trusler mod bygge- og anlægsbranchen blevet identificeret og analyseret. På baggrund af de tilhørende risikosignaler og den deskriptive analyse udledes der en række overordnede og underliggende sårbarheder. Hvor risikosignalerne beskriver konkrete, observerbare forhold, der kan være forbundet med en øget risiko for økonomisk kriminalitet inden for forskellige trusselsområder, beskriver sårbarhederne de underliggende forhold, som kan gøre det muligt eller lettere for en trussel at udnytte en trusselsmetode eller kan gøre økonomisk kriminalitet vanskeligere at opdage eller håndtere.

Den samme sårbarhed kan ofte være relevant for flere trusselsområder. Hver konkrete sårbarhed er i denne analyse placeret på ét af tre niveauer (nationalt, branchespecifikt og operationelt) som overlapper og kan forstærke hinanden. Sårbarhederne er placeret på det niveau, hvor de vurderes at have deres primære forklaringskraft. Opdelingen skal forstås som et analytisk værktøj til at strukturere og sammenligne resultaterne og ikke som en skarp afgrænsning mellem uafhængige sårbarheder. Inden for hvert niveau er beslægtede sårbarheder samlet under en række tematiske områder. Disse områder anvendes til at strukturere analysen og skal ikke forstås som selvstændige sårbarheder.

7.2 Nationale sårbarheder

De nationale sårbarheder omfatter de samfundsmæssige og institutionelle rammer, som bygge- og anlægsbranchen opererer inden for. Rammerne kan være relevante på tværs af brancher, men kan få særlig betydning i bygge- og anlægsbranchen, når de kombineres med branchens egne strukturelle og operationelle forhold og derved kan gøre det muligt/lettere for en trussel at udnytte en trusselsmetode. De nationale sårbarheder er nedenfor samlet under fire tematiske områder.

Fleksibel virksomhedsregistrering og selvregistrering

Det første tematiske område vedrører den måde, virksomheder etableres og registreres på i Danmark. Virksomhedsregistreringen er indrettet med stor fleksibilitet og bygger i vidt omfang på registrantens egne oplysninger.[78] Analysen peger på, at denne fleksibilitet kan medføre, at registrerede oplysninger ikke altid giver et fuldstændigt billede af virksomhedens faktiske aktivitet, organisering eller økonomiske forhold. Det kommer blandt andet til udtryk gennem risikosignaler som *uregistrerede virksomheder eller virksomheder, hvor CVR-oplysninger ikke stemmer overens med den faktiske aktivitet,* og *kortlivede selskaber med hurtig opbygning af gæld.*

Det centrale sårbarhedsforhold er ikke fleksibiliteten i sig selv, men at forskelle mellem registrerede og faktiske forhold kan gøre det vanskeligere at identificere, hvem der reelt står bag en virksomhed, hvad virksomheden faktisk beskæftiger sig med, og hvordan dens organisatoriske og økonomiske forhold hænger sammen. Denne manglende gennemsigtighed gør det vanskeligere at identificere økonomisk kriminalitet.

→ **På dette område identificerer analysen følgende sårbarheder:**
- **Selvregistrering af virksomhedsoplysninger**
- **Begrænset validering mod faktiske forhold**
- **Let etablering af nye selskaber**

Begrænset myndighedskontrol

Det andet tematiske område vedrører måden hvorpå virksomheder løbende indberetter økonomiske oplysninger til myndighederne. Analysen peger på, at flere af de identificerede risikosignaler hænger sammen med, at det danske skatte- og afgiftssystem i vidt omfang bygger på virksomhedernes egne indberetninger. Det kommer blandt andet til udtryk gennem risikosignaler som *virksomheder, der indsender nul-angivelser eller meget lave momsangivelser trods synlig byggeaktivitet* og *manglende sammenhæng mellem virksomhedens synlige aktivitet og den angivne omsætning eller indkomst*.

Det centrale sårbarhedsforhold er ikke fraværet af myndighedskontrol, men tidsforskydningen mellem virksomhedernes indberetninger og den efterfølgende kontrol. Analysen peger på, at denne tidsforskydning kan give virksomheder mulighed for at opbygge gæld eller gennemføre andre økonomiske dispositioner, før uoverensstemmelser bliver identificeret og eventuelt håndteret. Disse forhold kan udnyttes til økonomisk kriminalitet.

→ **På dette område identificerer analysen følgende sårbarheder:**
- **Systemer baseres på virksomhedernes egne indberetninger**
- **Manglende sammenholdelse med faktisk aktivitet**
- **Tidsforskydning mellem indberetning og kontrol**

78 Hvidvasksekretariatet (2022).

Økonomiske og selskabsretlige strukturer

Det tredje tematiske område vedrører de juridiske og økonomiske rammer, som virksomheder opererer inden for. Analysen peger på, at flere af de identificerede risikosignaler hænger sammen med selskabsretlige muligheder for at disponere over selskaber og aktiver samt betalingsformer, hvor sporbarheden kan være begrænset. Det kommer blandt andet til udtryk gennem risikosignaler som *overførsler til nærtstående, stråmænd eller andre selskaber kort før konkurs* og *kontantbetalinger eller kontantbaseret arbejdskraft, der indgår i projektøkonomi eller betalinger uden klar sporbarhed*.

Det centrale sårbarhedsforhold er ikke de selskabsretlige rammer eller kontantbetalinger i sig selv, som begge har legitime funktioner, men at de under bestemte forhold kan give en trussel mulighed for at flytte værdier ud af selskaber, videreføre aktiviteter uden de tidligere forpligtelser eller gennemføre betalinger med begrænset sporbarhed. Analysen peger dermed på, at fleksibiliteten i selskabs- og betalingsstrukturer kan vanskeliggøre kreditorers, myndigheders og andre aktørers mulighed for at følge værdier og ansvar, når økonomisk kriminalitet gennemføres.

→ **<u>På dette område identificerer analysen følgende sårbarheder:</u>**
- **Begrænset beskyttelse af selskabets aktiver før konkurs**
- **Begrænset kontinuitet i forpligtelser ved selskabsskifte**
- **Let adgang til at etablere nye selskaber efter tidligere konkurser**
- **Begrænset sporbarhed ved kontantbetalinger**

Registrering og verifikation af udenlandsk arbejdskraft

Det fjerde tematiske område vedrører registrering og verifikation af udenlandsk arbejdskraft. Analysen viser, at flere af de identificerede risikosignaler hænger sammen med, at adgang til arbejde og byggepladser i nogle tilfælde beror på oplysninger og dokumentation, som kan være vanskelige at kontrollere direkte og sikkert.[79] Det kommer blandt andet til udtryk gennem risikosignaler som *udenlandsk arbejdskraft uden klar dokumentation for opholds- og arbejdstilladelse* og *udenlandske virksomheder, som ikke fremgår af RUT-registret.*

Det centrale sårbarhedsforhold er ikke brugen af udenlandsk eller grænseoverskridende arbejdskraft i sig selv, men at registrering og verifikation i nogle tilfælde kan gøre det vanskeligere at fastslå, om oplysninger om en udenlandsk arbejdstager eller virksomhed svarer til de faktiske forhold, hvilket kan udnyttes i tilfælde, hvor der indgår økonomisk kriminalitet.

→ **<u>På dette område identificerer analysen følgende sårbarheder:</u>**
- **Vanskelig verifikation af arbejdstagers identitet og arbejdsgrundlag**
- **Mangelfuld eller forsinket registrering af udenlandske virksomheder**

79 Gutierrez-Huerter *et al.* (2023).

7.3 Branchespecifikke sårbarheder

De branchespecifikke sårbarheder beskriver forhold, der udspringer af branchens egen struktur og organisering. De branchespecifikke sårbarheder er nedenfor samlet under fire tematiske områder.

Projektbaserede forløb

Det første tematiske område vedrører de forhold, der naturligt følger af store, tidsafgrænsede bygge- og anlægsprojekter.[80] Analysen peger på, at flere af de identificerede risikosignaler hænger sammen med, at projekter gennemføres over længere forløb, hvor arbejde og leverancer udføres løbende, mens betalinger og andre økonomiske forpligtelser ofte afregnes efterfølgende. Samtidig ændres og tilpasses projektdokumentation løbende gennem projektforløbet. Det kommer blandt andet til udtryk gennem risikosignaler som *dokumenter, hvor indhold, datoer, underskrifter eller versionshistorik fremstår ændret eller uoverensstemmende* og *stor gæld til leverandører, underleverandører eller det offentlige*.

Det centrale sårbarhedsforhold er ikke projektorganiseringen i sig selv, men at store projekter naturligt indebærer tidsforskydning mellem udførelse, dokumentation og betalinger. Analysen peger på, at disse forhold kan udnyttes til økonomisk kriminalitet, da det giver mulighed for, at betalingsforpligtelser opbygges, mens projektet fortsætter, eller at dokumentation ændres, før forholdene kan kontrolleres eller afstemmes med de faktiske forhold.

→ **<u>På dette område identificerer analysen følgende sårbarheder:</u>**
- **Store naturlige gældsposter i byggeprojekter**
- **Bagudrettet betaling af løn, feriepenge og pension**
- **Løbende ændring af projektdokumentation i projektforløb**

Komplekse virksomheds- og leverandørstrukturer

Det andet tematiske område vedrører den måde bygge- og anlægsprojekter er organiseret på gennem flere virksomheder, leverandører og underentreprenører.[81] Analysen peger på, at flere af de identificerede risikosignaler hænger sammen med, at ansvar, opgaver, leverancer og betalinger fordeles mellem flere selvstændige leverandører i værdikæden. Det kommer blandt andet til udtryk gennem risikosignaler som *komplekse fakturaflow eller underleverandørkæder, hvor den reelle leverandør eller pengestrøm er vanskelig at identificere samt hyppig anvendelse af nye selskaber eller underleverandører uden en tydelig forretningsmæssig begrundelse*.

Det centrale sårbarhedsforhold er ikke brugen af underentreprenører eller flere leverandørled i sig selv, som er en naturlig del af større projekter. Men de mange virksomheds- og leverandørled kan gøre det vanskeligere at fastholde et klart overblik over, hvem der udfører arbejdet, hvem der modtager betalingerne, og hvem der bærer ansvaret. Analysen peger på, at denne kompleksitet kan udnyttes til at skjule den reelle leverandør, modtager eller pengestrøm og dermed gøre økonomisk kriminalitet vanskeligere at identificere.

→ **<u>På dette område identificerer analysen følgende sårbarheder:</u>**
- **Manglende sporbarhed i leverandørkæden**
- **Komplekse og skiftende leverandørrelationer**

80 Deloitte (2013) og Lohne & Drevland (2024).
81 Lohne & Drevland (2024); European Labour Authority (2023); Deloitte (2013).

Betalingsstrømme

Det tredje tematiske område vedrører de betalingsstrømme, som kendetegner bygge- og anlægsbranchen. Analysen peger på, at flere af de identificerede risikosignaler hænger sammen med, at omsætning og betalinger i branchen kan variere betydeligt i takt med større projekter og projektfaser. Det kommer blandt andet til udtryk gennem risikosignaler som *stor stigning i omsætning ude af takt med markedsudviklingen* og *store beløb der hurtigt føres videre gennem virksomheden uden tydelig driftsmæssig begrundelse*.

Det centrale sårbarhedsforhold er ikke størrelsen på betalingsstrømmene i sig selv, som er en naturlig del af branchens økonomi. Men store betalingsstrømme og store udsving i betalingsvolumen kan skabe et naturligt støjniveau, hvor usædvanlige transaktioner lettere kan fremstå som en del af den almindelige drift. Analysen peger på, at dette kan udnyttes til at føre eller integrere illegale midler gennem virksomheder, uden at transaktionerne nødvendigvis fremstår usædvanlige.

→ **På dette område identificerer analysen følgende sårbarheder:**

- **Uklare betalingsstrømme**
- **Udsving i betalingsvolumen**

Skalerbar arbejdskraft

Det fjerde tematiske område vedrører bygge- og anlægsbranchens behov for at kunne tilpasse arbejdsstyrken til skiftende projekter og opgaver. Analysen viser, at flere af de identificerede risikosignaler udspringer af den samme grundlæggende forudsætning: at branchen løbende har behov for at kunne skalere arbejdskraft op og ned på tværs af projekter, virksomheder og landegrænser.[82] Dette kommer blandt andet til udtryk gennem risikosignaler som *stor andel af enkeltmandsvirksomheder i leverandørkæden* og *arbejdskraft, der kommer uden for EU*.

Det centrale sårbarhedsforhold er ikke skalerbarheden af arbejdskraft i sig selv, som kan være nødvendig i en projektbaseret branche.[83] Sårbarheden består i, at arbejdskraften kan være grænseoverskridende, organiseres gennem forskellige tilknytningsformer og være knyttet til projekter, virksomheder og arbejdssteder i kortere eller skiftende perioder.[84] Det kan gøre det vanskeligere at skabe et sammenhængende billede af arbejdskraftens identitet, tilknytning og arbejdsforhold, hvilket kan øge risikoen for økonomisk kriminalitet og gøre den vanskeligere at identificere.

→ **På dette område identificerer analysen følgende sårbarheder:**

- **Mobil og grænseoverskridende arbejdskraft**
- **Fleksibel organisering af arbejdskraft**
- **Skiftende og midlertidige arbejdsrelationer**

82 European Labour Authority (2023); Davies *et al.* (2024); Gutierrez-Huerter *et al.* (2023).
83 Gutierrez-Huerter *et al.* (2023) og Davies *et al.* (2024).
84 European Labour Authority (2023); Davies et al. (2024); Gutierrez-Huerter et al. (2023).

7.4 Operationelle sårbarheder

De operationelle sårbarheder beskriver de forhold, der udspringer af virksomhedernes daglige drift og interne organisering. Der er således tale om sårbarheder der følger af den måde, virksomhedernes konkrete arbejdsgange, kontrol og styring fungerer på. De operationelle sårbarheder er nedenfor samlet under tre tematiske områder.

Dokumentation og sporbarhed

Det første tematiske område vedrører muligheden for at efterprøve, om dokumentation og registreringer svarer til de faktiske forhold. Analysen peger på, at flere af de identificerede risikosignaler hænger sammen med, at dokumentation kan anvendes som grundlag for betalinger, beslutninger eller andre dispositioner, selv om den ikke nødvendigvis kan kontrolleres mod en uafhængig kilde eller den faktiske hændelse. Det kommer blandt andet til udtryk gennem risikosignaler som *dokumentation, der ikke kan verificeres hos den oprindelige udsteder* og *fakturaer eller betalingsbilag, hvor leverandøren ikke kan dokumenteres, eller hvor leverancen ikke kan verificeres*.

Det centrale sårbarhedsforhold er ikke mængden af dokumentation, men at den fremlagte dokumentation kan lægges til grund som kontrolgrundlag uden uafhængig verifikation, og at der ikke altid er en sikker kobling mellem dokumentationen og den faktiske registrering eller hændelse. Det kan gøre det muligt at anvende urigtige eller ændrede oplysninger som grundlag for økonomiske dispositioner eller til at skjule, hvad der faktisk er leveret, udført eller betalt.

→ **På dette område identificerer analysen følgende sårbarheder:**

- **Tillid til, at den fremlagte dokumentation kan lægges til grund uden uafhængig verifikation**
- **Svag kobling mellem dokumentation, registrering og faktiske forhold**

Reelle virksomhedsforhold

Det andet tematiske område vedrører sammenhængen mellem virksomhedens formelle/officielt tilgængelige oplysninger og de faktiske økonomiske, organisatoriske og ledelsesmæssige forhold. Analysen peger på, at flere af de identificerede risikosignaler hænger sammen med, at den formelle struktur ikke nødvendigvis giver et fuldstændigt billede af, hvem der reelt træffer beslutninger, hvor virksomhedens værdier befinder sig, eller hvem virksomheden reelt handler med. Det kommer blandt andet til udtryk gennem risikosignaler som *uklarheder om ledelsesmæssige forhold og situationer, hvor fysiske repræsentanter ikke stemmer overens med den registrerede ledelse i CVR* og *usædvanlige hævninger eller private udgifter, der reducerer selskabets aktiver*.

Det centrale sårbarhedsforhold er ikke, at oplysninger om virksomheden mangler, men at de formelle/officielt tilgængelige oplysninger ikke nødvendigvis afspejler de reelle forhold. Det kan gøre det vanskeligere at identificere, hvem der reelt leder og kontrollerer virksomheden, hvor dens værdier befinder sig, og hvilke økonomiske relationer den faktisk indgår i. Analysen peger på, at denne afstand mellem de formelle og reelle forhold kan udnyttes til at skjule aktiver, økonomiske dispositioner eller den reelle kontrol med virksomheden over for samarbejdspartnere.

→ **På dette område identificerer analysen følgende sårbarheder:**

- **Afstand mellem formel og reel ledelse og kontrol**
- **Begrænset gennemsigtighed om virksomhedens aktiver og økonomiske relationer**

Funktionsadskillelse og intern kontrol

Det tredje tematiske område vedrører virksomhedernes fordeling af beslutningskompetencer, godkendelser og adgange. Analysen peger på, at flere af de identificerede risikosignaler hænger sammen med, at væsentlige beslutninger eller funktioner kan samles hos få personer, eller at personer med adgang til en proces eller et aktiv samtidig kan påvirke eller godkende dispositioner. Det kommer blandt andet til udtryk gennem risikosignaler som *en betroet medarbejder, rådgiver eller projektansvarlig har usædvanlig stor indflydelse på valg af leverandører, entreprenører eller underleverandører* og *samme person håndterer både kontakt, vurdering og godkendelse i samme sag eller samme projekt*.

Det centrale sårbarhedsforhold er ikke, at enkelte personer har ansvar eller adgang til at træffe beslutninger, som er en nødvendig del af virksomhedens drift, men at beslutningsmagt og flere centrale funktioner kan samles hos samme person eller få personer, eller at betroede personer kan have adgang til virksomhedens aktiver og processer uden tilstrækkelig kontrol. Det kan give mulighed for, at beslutninger, godkendelser eller dispositioner gennemføres uden tilstrækkelig uafhængig kontrol, og at personlige eller eksterne interesser dermed kan påvirke virksomhedens beslutningsproces.

→ **<u>På dette område identificerer analysen følgende sårbarheder:</u>**

- **Koncentreret beslutningsmagt**
- **Samme person varetager flere centrale funktioner**
- **Betroede personer har adgang til virksomhedens aktiver og processer uden tilstrækkelig kontrol**

08.

Konklusion

8.1 Risikobillede for bygge- og anlægsbranchen

Den samlede analyse viser, at bygge- og anlægsbranchen i Danmark er eksponeret for et bredt og sammensat risikobillede for økonomisk kriminalitet.

På baggrund af den valgte metode og data, er der identificeret 23 trusselsmetoder, 49 risikosignaler og 29 konkrete sårbarheder. Resultaterne viser, at risikoen ikke kan knyttes til én bestemt kriminalitetsform eller ét enkelt strukturelt forhold, men opstår gennem forskellige kombinationer af trusler, observerbare risikosignaler og underliggende sårbarheder.

Dette analyseprojekt bidrager samtidig med en mere detaljeret dansk forståelse af risikobilledet.

Flere af de forhold, der identificeres i analysen, er kendt fra international forskning, herunder mobil arbejdskraft, lange leverandørkæder, brug af underentreprenører, sort arbejde, fiktive fakturaer og kontroludfordringer. Analysen viser, hvordan disse forhold konkret kommer til udtryk i en dansk branchekontekst, og udvider samtidig risikobilledet på områder, der er mindre tydeligt belyst i den eksisterende forskning. Det gælder blandt andet dokumentation og verifikation, selvregistreringssystemer samt kontrollen heraf.

Sammenligningen med de øvrige analyserede brancher nuancerer samtidig forståelsen af, hvad der er særligt ved bygge- og anlægsbranchen. På flere strukturelle forhold, herunder selskabsformer, selskabers alder og personforbindelser, ligner branchen andre brancher, mens den på andre områder, blandt andet brugen af registrerede udenlandske tjenesteydere og konkursniveauet, fremstår anderledes. Analysen kan derfor ikke konkludere, at risikoen skyldes enkelte strukturelle karakteristika, der er unikke for branchen. Det centrale resultat er i stedet, at risikoen opstår i samspillet mellem nationale rammer, branchens strukturelle forhold og virksomhedernes konkrete organisering. Komplekse leverandørrelationer, skiftende arbejdsrelationer, store betalingsstrømme eller projektbaserede forløb kan f.eks. få større betydning, når de kombineres med begrænset sporbarhed, forskelle mellem formelle og reelle forhold eller utilstrækkelig intern kontrol.

Analyseprojektets væsentligste bidrag er identifikationen af en samlet risikostruktur, der kobler konkrete trusselsmetoder med observerbare risikosignaler og underliggende sårbarheder på nationalt, branchespecifikt og operationelt niveau. Denne struktur giver et fælles analytisk sprog for branchen og et grundlag for videre arbejde med risikostyring og forebyggelse.

Analysen er ikke udformet til at estimere omfang, sandsynlighed eller relative alvor af økonomisk kriminalitet og fastsætter ikke et samlet risikoniveau for bygge- og anlægsbranchen. Resultaterne skal ses som et første systematisk grundlag, der kan videreudvikles som en del af den risikobaserede tilgang i takt med nye data, analyser og risikoforhold i bygge- og anlægsbranchen.

Bilag

Uddybende metode- og datanotater

1. Kvantitativt metodenotat 61
2. Akademiske kilder 63
3. Eksterne rapporter 64
4. Andre informationskilder 65

1. Kvantitativt metodenotat

Dette notat beskriver projektets kvantitative datagrundlag, population, variabler og metodiske valg.

Datakilder

I den kvantitative analyse er følgende datakilder anvendt:

- Udtræk fra det Centrale Virksomhedsregister (CVR), udtrukket gennem API per 31. marts 2026.
- Udtræk fra Registret for Udenlandske Tjenesteydere (RUT) over anmeldelser af aktive tjenesteydere, udtrukket per 25. april 2026; analysen i tabel 3 afgrænses efter serviceregistreringens registreringsdato.[85]

Note 1 (primær population og filtrering)

Virksomheder i bygge- og anlægsbranchen er identificeret gennem deres branchekode som angivet i CVR. Specielt betragtes selskaber med en hovedbranchekode klassificeret under sektion F ("Bygge- og anlægsaktiviteter") i DB2025. De anvendte DB2025-koder er: 410000, 421100, 421200, 421300, 422100, 422200, 429100, 429900, 431100, 431200, 431300, 432100, 432200, 432300, 432400, 433100, 433200, 433300, 433410, 433420, 433500, 434100, 434200, 435000, 436000, 439100 og 439900. Virksomheder i andre brancher er identificeret ved lignende fremgangsmåde. Som udgangspunkt betragtes kun virksomheder med en "Aktiv" eller "Normal" status i CVR (herefter benævnt som "aktive" virksomheder; opgjort ved CVR-feltet "SammensatStatus"). Enkelte steder betragtes dog tvangsopløste og konkursramte selskaber; rapporten gør eksplicit opmærksom herpå. Fejlregistrerede virksomheder, virksomheder uden et egentligt registreret fuldt navn samt en række offentlige og særlige juridiske enheder betragtes ikke. Specielt skal CVR-feltet "fejlRegistreret" være markeret som falsk og feltet "nyesteNavn" ikke være tomt. Frasorterede virksomheder har CVR-feltet "nyesteVirksomhedsform" lig "Folkekirkelige Institutioner", "Partrederi", "Særlig finansiel virksomhed", "Andelsselskab (-forening)", "Andelsselskab (-forening) med begrænset ansvar", "Erhvervsdrivende fond", "Fonde og andre selvejende institutioner", "Forening", "Forening med begrænset ansvar", "Frivillig forening", "Primærkommune", "Region", "Selvstændig offentlig virksomhed eller dattervirksomhed heraf", "Statslig administrativ enhed", og "Trust". Den kvantitative analyses primære population således består af 46.804 enheder med unikke CVR-numre.

Note 2 (adresser)

Adresser er opgjort efter CVR-feltet "nyesteBeliggenhedsadresse" ved at se på vejnavn, hus- og postnummer, dvs. uden f.eks. etagenummer eller bogstaver; således slås nogle unikke adresser sammen. I tabel 2 afgrænses selve adressegrupperingen til selskaber med dansk landekode, registreret kommunenavn og komplette oplysninger om vejnavn, husnummer og postnummer. Selskaber uden en sådan analyserbar dansk adresse indgår i nævneren ved beregningen af andelene.

85 Erhvervsstyrelsen (2026b).

Note 3 (alder og levetid for aktive virksomheder)

Vi opgør en virksomheds alder og levetid i figur 2 som mængden af helår fra dens stiftelsesdato, angivet ved CVR-feltet ”stiftelsesDato”, indtil udtrækkelsesdatoen (31. marts, 2026). Bemærk at figur 2 og tabel 4 (som i rapporten generelt) kun betragter aktive virksomheder. I figur 2 anvendes afsluttede helår (kalenderbaseret alder), mens tabel 4 anvender fraktionelle helår.

Note 4 (konkurser, tvangsopløsninger og direktionspersoner)

Selskabers levetid i figur 3 er opgjort på baggrund af CVR-feltet ”livsforloeb”. Et selskabs startdato er defineret som den tidligste registrerede ”livsforloeb.periode.gyldigFra”, mens selskabs slutdato er defineret som den seneste registrerede ”livsforloeb.periode.gyldigTil”. Hvis et selskab har flere registrerede livsforløbsperioder, anvendes den tidligste startdato og den seneste slutdato. Selskaber uden registreret slutdato indgår ikke i Figur 3, da figuren alene sammenligner selskaber med en tvangsopløsnings- eller anden opløsningshændelse. Figuren betragter udelukkende firmaer, som faktisk er opløst (dvs. ikke firmaer som pt. er under opløsning). Andre opløsningshændelser inkluderer opløsning efter erklæring, frivillig likvidation, fusion og spaltning. Begge typer af hændelser er opgjort efter CVR-feltet ”sammensatStatus”. Direktionsmedlemmer er identificeret ved CVR-feltet ”organisationsNavn” (fra ”deltagerRelation”) værende lig ”Direktion”. Ved koblingen til direktionspersoner frasorteres selskaber uden identificerede personrelationer i Direktion før afgrænsningen til de to opløsningsgrupper. Ligeledes frasorteres observationer med ikke-positiv beregnet levetid.

I vores analyse af tvangsopløsninger i bygge- og anlægsbranchen betragtes kun anpartsselskaber. For at håndtere overgangen fra DB07 til DB2025 er de historiske DB07-koder 411000, 412000, 432900, 433900, 439910 og 439990 medtaget for bygge- og anlægsbranchen, da en række inaktive selskaber ikke er blevet omkodet. Disses medtages under konstruktionen af figur 3 og 4 samt vores regressions- og netværksanalyse. Bemærk at figur 4 ikke betragter konkursramte selskaber.

Netværksgraferne i figur 4 er udvalgt ved hjælp af en Wilson lower-bound-score. For hver direktør opgøres, hvor mange ophørte anpartsselskaber personen har været registreret i direktionen for, og hvor mange af disse selskaber, der er blevet tvangsopløst. Wilson-scoren nedjusterer ”rangen” af personer, hvor andelen af tvangsopløste selskaber bygger på meget få observationer. En høj andel af tvangsopløste selskaber vægter dermed mere, hvis den er baseret på mange selskaber, end hvis den kun er baseret på få selskaber. I analysen anvendes en vægtnings Z-konstant på 4, hvilket giver en relativt konservativ rangering, hvor personer, der kan knyttes til meget få selskaber, nedjusteres forholdsvis kraftigt.

Note 5 (RUT registreringer)

Antallet af RUT registreringer er optalt ved at betragte ”service_registration_date” under ”ServiceStructure” i RUT udtræk. Vi benytter ” ForeignCompanyStructure” til at identificere virksomheders branchekode gennem NACE koder.

Note 6 (Tvangsopløsninger og konkurser i 2025)

Tvangsopløste og konkursramte selskaber i tabel 5 er opgjort efter CVR-feltet ”sammensatStatus” med værdierne ”TVANGSOPLØST” og ”OPLØSTEFTERKONKURS” samt en registreret slutdato i 2025; målet identificerer dermed selskaber med disse slutstatusser og slutdato i 2025; det identificerer ikke nødvendigvis datoen for den underliggende konkurs- eller tvangsopløsningshændelse. Bemærk at nævneren i brøkerne udgøres af antallet af aktive selskaber i hver branche ved dataudtræk pr. 31. marts 2026. Konkurs og opløsningsdatoer er opgjort efter CVR-feltet ”livsforloeb_gyldigTil.

2. Akademiske kilder

Daniele, G., De Simoni, M., Marchetti, D. J., Marcolongo, G. & Pinotti, P. (2025)
A Loan You Can't Refuse: Credit Rationing and Organized Crime Infiltration of Distressed Firms. UIF Working Paper No. 32.

Davies, J., Malik, H. M., Jokinen, A. & Haapasaari, S. (2024)
Private and Public Co-operation in Preventing and Addressing Corporate Crime: The Case of Labour Trafficking in the Finnish Construction Industry. Crime, Law and Social Change, 81(3), 301-319.

Gutierrez-Huerter O, G., Gold, S. & Trautrims, A. (2023)
Change in Rhetoric but not in Action? Framing of the Ethical Issue of Modern Slavery in a UK Sector at High Risk of Labor Exploitation. Journal of Business Ethics, 182, 35-58.

Kankaanranta, T. & Muttilainen, V. (2010)
Economic Crimes in the Construction Industry: Case of Finland. Journal of Financial Crime, 17(4), 417-429.

Lohne, J. & Drevland, F. (2024)
Crime in the Architecture, Engineering and Construction (AEC) Industry - The Role of Subcontractors. Buildings, 14(11), 3352.

Saunders et al. (2023)
Research Methods for Business Students. Ninth edition, 182.

Williams, C. C., Nadin, S. J. & Windebank, J. (2011)
Undeclared Work in the European Construction Industry: Evidence from a 2007 Eurobarometer survey. Construction Management and Economics, 29(8), 853-867.

Zabyelina, Y. (2023)
Revisiting the Concept of Organized Crime through the Disciplinary Lens of Economic Criminology. Journal of Economic Criminology, 1.

3. Eksterne rapporter

Center mod Menneskehandel, Social- og Boligstyrelsen (2026)
Menneskehandel i Danmark. Årsstatistik 2025.
https://www.cmm.dk/Media/639161707154764964/Menneskehandel%20i%20Danmark.%20A%C2%B0rsstatistik%202025.pdf

Deloitte (2013)
Analyse af den danske byggesektor. Hovedrapport.
https://www.sbst.dk/Media/638253469490775707/Analyse%20af%20den%20danske%20byggesektor.pdf

Deloitte (2024)
Bygge- og anlægsbranchen.
https://www.deloitte.com/content/dam/assets-zone2/dk/da/docs/industries/energy-resources-industrials//2024/Byggeanalyse_2024.pdf

European Labour Authority (2023)
Undeclared Work in the Construction Sector: Learning Resource.
https://www.ela.europa.eu/sites/default/files/2023-12/UDW-learning-paper_undeclared-work-construction-sector.pdf

FATF (2013)
National Money Laundering and Terrorist Financing Risk Assessment.
https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/reports/National_ML_TF_Risk_Assessment.pdf

Hvidvasksekretariatet (2022)
Den Nationale Risikovurdering af Hvidvask, 2022.
https://hvidvask.dk/-/media/mediefiler/hvidvask/hvidvask-da/dokumenter/udgivelser/risikovurdering/risikovurderingwebtilgngeligv101.pdf

Hvidvasksekretariatet (2026)
Kvartalsrapport, 4. kvartal 2025.
https://hvidvask.dk/-/media/mediefiler/hvidvask/hvidvask-da/dokumenter/udgivelser/kvartalsrapporter/2025/2025_q4_kvartalsrapport_hvidvasksekretariatet.pdf

ROCKWOOL Fonden (2025)
Sort arbejde i Danmark 2021: Omfang, karakteristika og tabt skatteprovenu.
Lavet af Skov, P. E. & Raagaard, F. B., Study Paper nr. 259
https://rockwoolfonden.dk/udgivelser/sort-arbejde-i-danmark-2021-omfang-karakteristika-og-tabt-skatteprovenu/

4. Andre informationskilder

Arbejdstilsynet (u.d.)
Arbejdstilsynets resultater på landsdækkende fællesaktioner.
https://at.dk/faa-viden/social-dumping/arbejdstilsynets-resultater-paa-landsdaekkende-faellesaktioner/

Danmarks Statistik (u.d.)
Generel firmastatistik – indhold/metode
https://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/statistikdokumentation/generel-firma-statistik/indhold

Danmarks Statistik (2026a)
Generel firmastatistik efter branche (DB07 10-gruppering), tid, selskabsform og enhed

Generel firmastatistik efter branche (DB07 10-gruppering), tid, virksomhedsform og enhed

	Firmaer (antal)	Fuldtidsansatte (antal)	Omsætning (mio kr.)
3 Bygge og anlæg			
2024			
Enkeltmandsfirma	13 969	6 459	20 281
Interessentskab mv.	339	3 923	17 507
Aktieselskab	2 866	87 043	221 550
Fond, forening mv.	17	44	63
Anpartsselskab	18 626	62 285	102 446
Andelsforening	17	27	27
Offentlig myndighed	0	..	..
Anden ejer	208	1 653	6 525

Tabellen er opdateret d. 12. maj 2025 med reviderede data for perioden 2019-2022.

31-8-2026 Danmarks Statistik , © dembase.statistikbank.dk/GF15

Danmarks Statistik (2026b)
Flere konkurser og tabte job i marts.
https://www.dst.dk/da/Statistik/udgivelser/NytHtml?cid=51678

Danmarks Statistik (2026c)
Anmeldte forbrydelser og sigtelser efter anmeldte og sigtede, overtrædelsens art og tid 2010-2025

Anmeldte forbrydelser og sigtelser efter anmeldte og sigtede, overtrædelsens art og tid

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Anmeldt																
Dokumentfalsk	2 247	3 269	2 448	2 423	2 282	2 418	2 924	2 789	2 178	2 313	2 566	1 911	1 702	1 684	1 738	1 309
Mandatsvig	89	282	362	413	758	1 386	1 730	1 125	1 551	1 602	580	2 743	1 157	2 037	1 280	1 381

Antal anmeldelser for Love vedr. dyr, jagt mv. er for lavt i 2023. Der mangler ca. 1.700 anmeldelser.

Straffelovens bestemmelser vedr. seksualforbrydelser gennemgik væsentlige ændringer med virkning fra 1. juli 2013. Ændringerne betød bl.a., at der nu er flere kategorier af seksualforbrydelser end tidligere, der henføres under bestemmelserne om voldtægt (§216). Se mere herom i statistikdokumentationen, i afsnittet Sammenlignelighed: http://www.dst.dk/statistikdokumentation/028a7e24-ff82-4219-89ae-67520ea95adf

29-7-2026 Danmarks Statistik , © www.statistikbanken.dk/STRAF20

Danmarks Statistik (2026d)
Skyldige personer efter oprindelsesland, overtrædelsens art og tid 2010-2025

Skyldige personer efter oprindelsesland, overtrædelsens art og tid

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
I alt																
Dokumentfalsk	425	511	401	406	322	309	311	384	244	182	259	241	225	224	218	201
Mandatsvig	51	55	47	61	64	41	59	62	44	40	36	40	30	45	32	36
Danmark																
Dokumentfalsk	315	371	287	278	225	186	196	168	117	94	151	129	131	138	134	132
Mandatsvig	43	45	38	55	59	39	51	56	37	34	28	33	24	38	26	29

Straffelovens bestemmelser vedr. seksualforbrydelser gennemgik væsentlige ændringer med virkning fra 1. juli 2013. Ændringerne betød bl.a., at der nu er flere kategorier af seksualforbrydelser end tidligere, der henføres under bestemmelserne om voldtægt (§216). Se mere herom i statistikdokumentationen, i afsnittet Sammenlignelighed: http://www.dst.dk/statistikdokumentation/652cf9f8-3ae3-4b8e-a05a-67c67b0923cd

29-7-2026 Danmarks Statistik , © www.statistikbanken.dk/STRAFNA4

Dansk Erhverv (2025)
Markant flere internationale kolleger bag væksten i bygge- og anlægsbranchen.
https://www.danskerhverv.dk/politik-og-analyser/analyser/2025/april/markant-flere-internationale-kolleger-bag-vaksten-i-bygge--og-anlagsbranchen/

Erhvervsstyrelsen (2026)
Udtræk fra Registret for Udenlandske Tjenesteydere (RUT) over anmeldelser af aktive tjenesteydere, udtrukket per 25. april 2026
https://virk.dk/myndigheder/stat/ERST/selvbetjening/Registrering_af_udenlandske_tjenesteydere_RUT__Registration_of_Foreign_Services_RUT/vejledning-registret-for-udenlandske-tjenesteydere-rut/

Erhvervsstyrelsen (2026b)
Registret for Udenlandske Tjenesteydere (RUT). Dataudtræk.
https://erst.virk.dk/rut3/public/udtraek

Gældsstyrelsen (2025)
Rekordhøjt provenu inddrevet fra 23.000 virksomheder.
https://gaeldst.dk/publikationer/publikation-screeningsresultat-2024

Københavns Universitet (u.d.)
Social dumping
https://faos.ku.dk/arbejdsmarkedets-begreber/social-dumping/

Skattestyrelsen (A)
Momskarruseller.
https://sktst.dk/skattekontrol/momskarruseller

Skattestyrelsen (B)
Kædesvig.
https://sktst.dk/skattekontrol/kaedesvig

Skattestyrelsen (2024)
Flest sager om social dumping i bygge- og anlægsbranchen.
https://sktst.dk/publikationer/flest-sager-om-social-dumping-i-bygge-og-anlaegsbranchen-2024

Skattestyrelsen (2025)
9 ud af 10 kontroller mod momskarruseller rammer plet.
https://sktst.dk/publikationer/kontroller-mod-kaedesvig-viser-fejl-i-9-ud-af-10-tilfaelde

